

ERDÉLYI LAP

3 Lei

Taxa postală plătită în numerar
anrobării Dir. Gen. PTT Nr. 134

Főszerkesztő:
dr Paál Árpád

KERESZTÉNY MAGYAR POLITIKAI NAPILAP
IV. évtolyam, 187 (1055) sz. * Szerda, 1935 szeptember 11

Főmunkatárs:
dr Gyárfás Elemér

A Népszövetség közgyűlésének ujjonnan megválasztott elnöke bizik a béke fönntartásában

Abesszinia a közeli háborút várja. — Az ötös bizottság
nemzetközi jogászokat von be tanácskozásaiba

Genf-ből jelentik: A Népszövetség őszi rendes közgyűlését, amint tegnapi számunkban is jeleztük, hétfőn délelőtt tizenegy órakor (itteni időszámítás szerint tizenkettőkor) megkezdették. Az ülést a mult tanácsülés elnöke, *Ruis Guisano*, argentiniai megbízott nyitotta meg, utalva a Népszövetségnek a délamerikai viszonyok békéje érdekében elért eredményeire. A világ egyéb tájain is fenyeget a háborus veszedelem. Ennek eloszlátása végett erőssé kell tenni a népszövetségi eszmét. *Guisano* aztán javaslatot tett a közgyűlés elnöke megválasztására. Mint tegnap is jeleztük, *Benes* Edvárd csehszlovák főmegbízott következett előzetes megállapodás szerint az elnöki székbe, s 54-ből 49 szavazattal őt meg is választották.

Benes székfoglaló beszédében köszönetet mondott a megválasztásért. Aztán reményét fejezte ki, hogy kölcsönös megértéssel, kitartással és jóakarattal sikerülni fog a Népszövetségnek a világbékét fenntartania.

A közgyűlés ülésezéseit ezután a bizottságok javaslatai kidolgozására felfüggesztették. Délután a bizottságok újramegalakításával foglalkoztak.

Abesszinia hajlandó kormányába idegen tanácsadókat befogadni.

Addis-Abeaból jelentik: A négus elnöklése mellett az államtanács hétfőre virradólag egész éjjel ülésezett. Az ülésezés során a Genf-ből érkezett helyzetjelentésekkel foglalkoztak, s különösen azzal a Genfben fölvetett eszmével, hogy Olaszország olyan társakormányzati befolyást kapjon, amilyennel Anglia rendelkezik Irakban.

A tanácskozás befejeztével újabb utasításokat küldöttek a külföldi követeknek és a

genfi delegációnak. Ez utasítások szerint

a négus hajlandó a béke fenntartása érdekében a Népszövetségnek újabb engedményeket tenni abban a tekintetben, hogy elfogadja a külföldi tanácsosoknak az abesszin kormány mellé való delegálását. Fenntartja azonban magának azt a jogot, hogy a tanácsosok személyének kiválasztása az ő hozzájárulásától függjön

Minden olyan ajánlatot azonban, amely sértheti Abesszinia függetlenségét, már előre elutasít. Olaszországgal szemben is hajlandó engedményekre a határvidékeken és megengedi, hogy az olaszok utat építsenek az eritreai határtól Gondárig. A kiadott nyilatkozat hangoztatja, hogy az újabb ajánlatokkal a négus újabb bizonyítékot akar szolgáltatni a béke fenntartása iránti szándékairól.

A Népszövetség hatásköre és az államok fenségjoga felől megkérdik a nemzetközi jogászokat.

Genf-ből jelentik: Az olasz-abesszin ügy tárgyalására kiküldött ötös bizottság átvizsgálta mindazokat a jegyzőkönyveket, melyek arról szólnak, hogy eddig milyen javaslatokat tettek a kiegyenlítés megkísérlésére. A bizottság ezek után megbízást adott elnökének, *Madariaga* spanyol főmegbízottnak, hogy nemzetközi jogászokkal lépjen érintkezésbe, s kérjen szakértői véleményt tőlük az állami fenségjog (szuverenitás) elvének eddigi fejlődéséről és a Népszövetség eszméjével való összefüggéséről. Továbbá kérjen szakvéleményt arról is, hogy a Népszövetség gyarmatügyi megbízatásai és az állami szuverenitás egymással bizonyos összeegyeztethető, vagy kiegészítő összefüggésbe hozhatóak-e.

Ogadenben kétszázötvenezer abesszin harcos várja az olaszok betörését

Addis-Abeaból jelentik: Elfogott olasz jelentések alapján az a hír terjedt el Abesszinia fővárosában, hogy Olaszország szeptember hó 24-én megkezdheti a hadműveleteket. Kétszázötvenezer abesszin katona áll Ogadenben készenlétben erre az eshetőségre, akiknek nagyobb része a kitünően lovagló és harcoló gallákból áll.

A négus nem enged társuralmat. Hírek és cáfolatok az olaszok mozgásáról az abessziniai határon.

Londonból jelentik: A Reuter iroda Addis-Abeaból közli, hogy a császári palotában uralgó felfogás szerint nem remélik többé a helyzet békés megoldását. A Reuter iroda addis-abebai levelezője azt a tudósítást küldötte, hogy a négus álláspontja rendíthetetlen és semmi-

féle olyan háromhatalmi megegyezéshez nem járul hozzá, amely Olaszországnak olyan jogokat biztosítana, mint amilyen Angliának van Irakban.

Londonból jelentik: Az abesszin kormány a következő közleményt adta ki:

Az északi tartományokból érkezett táviratok szerint az eritreai határon különböző olasz csapatalakulatok élénk mozgólódást fejtenek ki, amiből közeli támadásra lehet következtetni.

Ezzel szemben az abessziniai olasz követ cáfolóan nyilatkozik. Az ő kijelentése szerint Eritreában az olasz csapatok a rendes keretek között mozognak. Semmi rendkívüli intézkedés eddig még nem történt.

Ügyvédek a jogeszméért

Az ügyvédek országos összejövetelt tartottak Târgumuresen, ebben a jogászilag is nagymultú székely városban, hol egyik főhelye volt egykor annak, hogy az ügyvédi képzést megszerezni lehessen. Most az ügyvédek országos összejövetele talán ennek a multnak is önkéntelenül tisztelettel adózik, mikor ismét ebben a városban keresi az ügyvédi képzésnek a mai társadalmi válság közötti föltételeit. Mikor keresi azt, hogy a jogtudás a közönségnek hogyan válhassék hasznára, s az ügyvéd hogyan teljesíthessen a jog és a közönség közötti közvetítésben áldásos hivatást.

Mert úgy van az, hogy valami elrontott közfelfogás az ügyvédi foglalkozást csak aféle üzleti jellegű keresetnek nézi. Elfelejtí, hogy ez a foglalkozás tulajdonképpen a földi élet egyik leghatalmasabb eszményének, a jog eszményének a szolgálatát jelenti. A jog fogalmában is a rossz felfogás csak csúrés-csavarás módszereinek az összességét látja, s nem azt, hogy ez a jog az, amely az emberi nem igazságérzetének gyakorlati szabályokban való kifejezése. De nemcsak merev szabály, hanem egyuttal a szabálynak az élet ezernyi változatában való alkalmazása is, melynek során mindig eleven életszükségekkkel kell számolni, azok egymásba ütközését kell kiegyenlíteni s a kiegyenlítésben is mindig új igazságokat kell megtalálni.

A jog így nemcsak eszmény, de folytonos rászoktatás is az eszmény felé haladásra. Folytonos tanítás és örökös javításra törekvés. Az életviszonyok rendjének a belenevelése az emberekbe, a társadalomba, egy népbe, egy országba, s így annak az elérése, hogy az anyagilag és technikailag folyton fejlődő étellel szemben az emberek el ne maradjanak. Ilyen vonatkozásban a bíraskodás és a közigazgatás is fejt ki tanító, nevelő és rendhez szoktató hivatást, de leginkább az ügyvédi foglalkozás az, amely a hatósági magaslatról leszállva, a nép között dolgozik, a nép élete és a hatóság között áll jótékony közvetítőként.

Ez az ügyvédi foglalkozás most válságba jutott, aminek az okait kutatni igen tanulságos dolog volna. Azonban ilyen részletekbe most nem mehetünk bele, csak általánosságban kell utalnunk arra, hogy az ügyvédi foglalkozás válsága nagy összefüggésben áll magának a jogeszmének a válságával. Hogy a jogeszmé iránt nagyobb lett az érzéketlenség, s hogy szélszélyes helyzetalakulások, hatalmi állhatatlanságok és változékonságok akarnak világszerte nap-nap után más rendet szabni; ez jelenti a jogeszmé válságát. A továbbiakban mingyárt azt kerdezhetjük, hogy viszont mi okozza az állhatatlanságok és szélszélyek kavargását? Nehéz egyetlen mondattal felelni rá, de röviden mégis arra lehet utalni, hogy a világháború sok minden életbizalmat elpusztított, sok társadalmi állapotot felforgatott, s emberek és országok kapkodva keresik az új biztonságot. Ez a kapkodás tette kapkodóvá a hatalmi helyzeteket is. Az alapul szolgáló gazdasági viszonyokat és a rajtuk fölépült kulturális tájékozódásokat nem látják bizonyosoknak, s ezért mindig más-más és mindig önkényesebb rendelkezések nyomulnak előtérbe.

Igy vesznek el a kipróbált, a bizonyosnak hitt jogok, s így válik megbízhatlanná a joggal való foglalkozás. Az ügyvédség válságának ez a legmélyebb gyökere.

A tárgy-muresi gyűlésen lehangosabb téma lett az ügyvédi zártkörű kérdése, t. i. hogy melyik nemzetiség milyen arányban képezhesen magából ügyvédek. Ezen a témán át megoldani nem lehet se az ügyvédi válságot, se a jogeszmé válságát. Az bizonyos, hogy az is baj, ha az ügyvédi pálya az ő magasztos színvonaláról lecsúsz az üzleti versengés alacsonyába, s hogy ezt az állapotot a pályára való túlerőtelenség is lényegesen előmozdítja. Azonban ha a jogeszmé tisztelése és rendje megint fel tud ujulni, akkor az üzleti

versengés alacsonyágai se tudnak talajt találni maguknak, s magától kiküszöbölődik az egészségtelen túlerőtelenség rohanása. Minden nép jó tanítót és az élet igazságos rendjére szoktató tanácsadót fog keresni az ügyvédben, s ügyvéd is csak az lehet, aki ilyen népszerű és népnevelő hivatásra erkölcsi képességekkel rendelkezik.

Nagyon szeretnők, ha a tárgy-muresi ügyvédgyűlés ebben az irányban tudna a közönségnek új kilátásokat nyújtani.

Uj törvényjavaslat készül a kisipar szabályozására

Román Valér munkaügyi alminiszter kijelentései Galaton

Bucuresti. Saját tud. Roman Valér munkaügyi alminiszter vasárnap meglátogatta a galati munkásintézményeket és a kisiparosok szövetségének székházában beszédet mondott:

— Három hete dolgozom a kisipari törvényjavaslaton s ha befejeztem, el fogom küldeni az összes szakmai szervezeteknek, valamint más illetékes tényezőknél is, hogy tanulmányozzák. Kérni fogom a szakmai szervezeteket, működjenek közre, hogy ez a törvény minél tökéletesebb legyen.

— Sokak számára meglepetéseket fog tartalmazni ez a javaslat. De engem az az elv vezérelt, hogy a munkát jól meg kell szervezni és hogy a munkásnak jól ki kell képezve lennie, mert csak így lehetnek az előállított termékek kielégítőek.

A törvényjavaslatban nagyon szigorú szakmai előképzést írtam elő, hogy a kontárkodást megszüntessem.

A továbbiakban kijelentette Roman Valér, hogy a kereskedelmet is törvényileg szabályozni fogják. A jövőben csak az lehet majd kereskedő, akinek üzletvezetői oklevele van.

Megkapóan bájosak
KRANE ANNA bárónő:
A Názáreti
cimmel IJJAS ANTAL fordításában most megjelent legendái Kriszus Urunkról.
Képes fedőlappal 141 oldal. Ára 80 lei.
Kapható könyvoszályunknál

Filléres gyors

Írta: Andriška Károly

A jó vidékieknek kijutott a vendéglátásból, amióta a Filléresgyors olcsón szállította az utasokat oda és vissza. Így történt, hogy Andorffy Lajosok is örvendhetek a rokonságnak. A pesti rokonságot egy bájos tizenhétéves leánya képviselte, akit az édesapja felpakkolt a vonatra és útnak indította.

Andorffy Lajos fiatal házasember volt s bájos feleségével együtt örült, hogy a rokonság kedves képviselőjét otthonukban vendégül láthatják. El is halmozták mindenféle jóval, amit a vidék csak nyújtani tud egy fővárosi embernek. Nemcsak ők, de hat éves kislánykájuk is nagyon megszerette a „kedves néni”. Nem is engedték hazamenni.

Teltek-mulnak a napok és mivel a „kedves néni” holmi ruhavarrási munkálatoknál hasznos segítő társnak bizonyult, a visszautazás bizony elmaradt és addig húzták-halasztották az elengedését, hogy egy hónap elteltével még mindig náluk volt a kis Irmuska.

A levelek arról számoltak be, hogy Irmuska nagyon jól érzi magát és nincs nagy kedve hazamenni. Egy hónap elteltével aztán úgy gondolta Irmuska édesapja, hogy most már mégis ideje lenne Irmuska hazautazásának.

— Eppen a jövő héten megy egy Filléres —

Fontos dolog, hogy a kereskedőnek is meglegyen a kellő előképzettsége.

A munkásszervezetekre vonatkozólag közölte az alminiszter, hogy ezeket egyszerűsíteni fogja. De egyszerűsíteni fogja etekintben a bírói eljárást is és a munkásperek mind egyetlen bíróság elé fognak kerülni. Minden munkásszervezet a munkakamara és a munkafelügyelőségek keretei közé fog tartozni, hogy ezzel eltüntesse az iparosokra káros alakulatokat.

Mérgezett golyókkal merényletet követett el egy fanatikus orvos Kuey Long szenátor ellen

A szenátor sebesülése nem súlyos, a merénylőt a rendőrök agyonlőtték. — Két szenátor halálosan megsebesült

Washingtonból jelentik: A New Louisiana állambeli Paton Roockban merényletet követtek el Kuey Long szenátor ellen, akit az Egyesült Államokban általában Amerika Hitlerének, Louisiana állam diktátorának neveznek. A merénylő, akinek nevét még nem közölték, egy harmincéves orvos, aki önműködő revolverből adta le a lövéseket. A szenátor két bizalmas hívet, akik a merénylet idején mellette állottak, a golyók halálra sebeztek.

Ujabb jelentés szerint a merénylőt Weisnek hívják és orvos. A szenátor a kamarából éppen

Átnevezik Gömbös magyar miniszterelnöknek az Actio Catolica család és erkölcsvédelmi javaslatát

Budapestről jelentik: Az Actio Catolica országos elnöksége nevében Glattfelder Gyula osanádi püspök vezetésével küldöttség kereste fel Gömbös Gyula miniszterelnököt, akinek átnevezte a család és erkölcsvédelmi javaslatot. A miniszterelnök örömmel fogadta és kijelentette, hogy át fogja adni a szakminisztereknek.

„A fegyveres beavatkozás elől már nem térhetünk ki”

— mondotta az olasz követ Angliában

Londonból jelentik: Az olasz kormány képviselője azt a kijelentést tette a Daily Expressnek, hogy az olasz csapatok Eritreában és Szomáliában bármely percben készenállanak a hadműveletek megkezdésére. A háborút már nem gátolhatja meg semmiféle megegyezés, még abban az esetben sem, ha Abesszinia a három hatalmi tárgyalások alkalmával a legmesszebbmenet engedékenységet is tanúsítaná. „A fegyveres beavatkozástól már nem térhetünk ki — mondja az olasz követ — mert nem hiszünk többé a negus szavának!”

a szenátusba ment át a folyosón, hogy jelen legyen egy olyan törvényjavaslat tárgyalásánál, amely a kormányzat számára diktatorikus jogokat biztosít. Kuey Longot kórházba vitték és megoperálták. Allapota nem életveszélyes, noha a golyók mérgezték voltak. A merénylőt a szenátor őrizetére kirendelt karhatalmi közegek a tüzharcban agyonlőtték. Először összeesküvést gyanítottak, de azután megállapították, hogy Weis saját elhatározásából követte el tettét és azt előzetesen senkivel sem közölte.

mondta egy este a vacsoránál — azon a tanti odautazik és az ő Filléresgyors returjegyével hazajöhet az Irmus.

— Na és én? — kérdezte a tanti.

— Te majd egy rendes vonattal visszajössz egy egész jeggyel! — jelentette ki az apa, aki tudta, hogy a Filléresgyors szamosított helyek vannak és azon nem jöhetne.

Elutazott tehát a tanti. A Filléresgyors közönségével megérkezett Andorffikhoz.

— Eljöttem ezért a kis haszontalanért! — állított be a rokonsághoz. — Már egy hónapja itt lebzsel nálatok! Gondoltuk, most már elég lesz a vendégeskedésből.

— Oh, hiszen maradhatna még! — udvariaskodott Andorffyné.

— Nem, nem, neki már haza kell mennie! — erőlködött a tanti. — De hogy megspóroljuk a jegyet, ő megy haza az én returjeggyemmel és én itt maradok pár napig, ha szívesen veszitek. Így beszélt a jó tanti a kényelmes karos kertszékben, miközben nagy élvezettel szüröcsölte a tejszínhabos kávét.

— Oh, kedves Irmus tanti! — mondta megdöbbenve Andorffy Lajos. — Örülünk, hogy a vendégünk lehet!

A helyzet tehát csak annyiban változott, hogy a kedves Irmuska személye kicsérélődött és helyette a tanti ette Andorffik kosztját.

— Aztán meddig maradhat itt nálunk, kedves tanti? — kockáztatta meg a kérdést a tize-

dik napon az ebéd alatt a fiatalasszony, aki nem jónéven vette, hogy a pesti rokon mindenbe beleütötte az orrát.

A paradicsomfőzés praktikus módjáról tartott már előadást és az őszibarackkonzerválás hasznosságáról beszélt. Olyan kijelentéseket is tett, hogy a gyermeknevelést nem fogják fel elég komolyan.

— Ugy állapotunk meg — mondotta a tanti a legtermészetesebb hangon —, hogy a legközelebbi Filléresgyorssal majd eljön az Irmus papája. Most éppen szabadsága lesz és ráér.

— Mikor jön a legközelebbi Filléresgyors? — érdeklődött Andorffy Lajos, aki nem tudni, a tanti távozásának örült-e jobban, vagy az Irmuska papája érkezésének.

— Azt nem lehet tudni — mondta egykedvűen a tanti, aki egész természetesen gondolta, hogy addig igénybe vegye Andorffiy vendéglátását.

A fiatal férjura meg lázasan leste az újságok közlését, hogy mikor jön Filléresgyors.

Feleségének titokban megsugta:

— Te, ez a tanti ugyancsak kihasznál bennünket! Ittléte alatt már a tizedik levelet adhatja fel velem, mert ő nem tudja, merre van a posta és egész természetesen tartja, hogy én vegyek mindig bélyeget a leveleire.

— Már éppen elég volna a vendéglátásból!

A magyar külügyminiszter tárgyalásokat folytatott Genfben a nagyhatalmak megbízottaival

Genfből jelentik: Kánya Kálmán magyar külügyminiszter a Népszövetség délelőtti közgyűlése alatt megbeszéléseket folytatott Eden angol, Aloisi báró olasz főmegbízottakkal, Herriot francia miniszterrel, majd Carton de Wiart gróffal, Belgium kiküldöttjével. Később Berger-Waldenegg osztrák külügyminiszterrel tárgyalt, délután pedig Beck lengyel külügyminiszterrel volt hosszabb megbeszélése.

Tudod, itt kétség nem lehet:

Sem a »luxus- és csoda-krémek«, sem az »utánszatók« nem pótolják a Nivea-Crème csodás hatású bőrápolószert, mert az egész világon nincsen más krém, amely a bőrápoló euceritet tartalmazza és ezen alapszik a Nivea-Crème bámulatos hatása. Ez az egész litok, amely csak néhány leibe kerül!

Tehát: Vegyen csak Nivea-krémet, és semmi mást!

NIVEA-KRÉM: dobozokban Lei 16.—, 34.— és 72.—
tubusokban Lei 30.— és 45.—

A târgujiui kihallgatások politikai közetkezményei

A hét végére várják a függő kérdések teljes elintézését. — A miniszterelnök, a pénzügyminiszter és a külügyminiszter Lavallal lép érintkezésbe a franciákkal való gazdasági összefüggés végleges rendezése érdekében

Bucuresti. Saját tud. A lapok ma is hosszasan foglalkoznak a târgu-jiui kihallgatásokkal és megbeszélésekkel. Minthogy ezekről még kiszivárgott értesülések sincsenek, tisztán találgatásokra szorítkoznak. A *Dimineata* tudni véli, hogy felmerült a gondolat: utazzék Antonescu pénzügyminiszter Genfbe, hogy ott Titulescuval együtt vegyék fel a kapcsolatot Lavallal s megbeszéljék, mikor tegyen Antonescu és Tatarescu együttes látogatást Párizsban a román-francia gazdasági és pénzügyi kapcsolatok gyökeres rendezésére?

Ugyancsak a *Dimineata* szerint, a poianai értekezleten, amely a király távozása után a késő éjjeli órákig húzódott, kijelentette Tatarescu, hogy a poianai kihallgatásokon újabb bizonyosságot szerezhetett az uralkodó arról, hogy kormányába teljes bizalmát veheti s így az akadály nélkül folytathatja a munkát, munkatervének megvalósítására.

A lapok értesülése szerint a hét végén ismét kihallgatáson fogadja a király Tatarescut, Inculetet és Franasovicit s ezalkalommal megoldást nyer különösen a bankkormányzó kinevezésének és a kormány átalakításának az ügye.

A Nemzeti Parasztpárt bukovinai gyűlésén a Hitler és Stalin közötti választás is szóba került.

Bucuresti. Saját tud. Vasárnap nagy nemzeti parasztpárti népgyűlés volt Cernautziban, amelyen Moldovanu volt bukovinai tartományi igazgató beszédet mondott. Különösen Vaida

mozgalmával foglalkozott s a Román Front nevű alakulat híres numerus valachicus eszméjét túlzott fajvédő jelszónak minősítette.

— Be kell azonban vallanunk, — mondotta — hogy ennek illetlen való kialakulásában a Nemzeti Parasztpártnak is része van. Nem lett volna szabad megengedni, hogy Vaida legyen az 1932. évi nemzeti parasztpárti kormány elnöke, mert az ő idejében erősödtek meg annyira a szélső jobboldali pártok. S ennek az elhatalmasodásnak köszönhető a liberális párt kormányra jutása és a szabadságkorlátozásoknak az az egész rendszere, amelyet a liberális kormány megvalósított s amelynek véget vetni ismét csak a Nemzeti Parasztpárt van hivatva.

Moldovanu foglalkozott a kisebbségi kérdéssel is.

— Bukovinában, — mondotta — testvéri egyetértés van a nemzetiségek között. A bukovinai német ifjuságnak nem szabad követnie a sibiui fiatalságot. Mi is voltunk kisebbségiek, de soha se jutott eszünkbe, hogy nagy menetszlopokban rendezzünk felvonulásokat és tüntetéseket.

— Itt egyébként nem lehet megvalósítani sem Hitler, sem Mussolini rendszerét. Nem lehetünk itt Németország szolgái, vagy előőrsei. A Keresztény Nemzeti Párt nagyon téved, ha azt hiszi, hogy a román parasztot be lehet sorozni Goga és Cuza vezérlete alatt a Hitler hadseregbe, hogy ezzel legyőzzék Stalint.

Leon alminiszter hazaérkezett Németországból.

Bucuresti. Saját tud. Leon alminiszter, a berlini román küldöttség vezetője, tegnap megérkezett Bucurestibe. Nem volt hajlandó nyilatkozni a sajtó képviselőinek s csak Costinescu ipar- és kereskedelmi miniszterrel lépett érintkezésbe. Ma azonban résztvesz a külkereskedelmet szabályozó bizottság ülésén.

Üsszetűzés a falu népe s a csendőrség között egy jugoszláviai községben

Belgrádból jelentik: Hivatalos közlések szerint vasárnap a Zágráb közelében lévő Táboriski faluban véres összeütközés volt a lakosság és a csendőrség között. A faluban egyházi ünnepre gyülekezett ezeröttszáz főnyi földművelő és munkáscsoport. A Macek-párti Domovits képviselő fel akarta használni ezt az alkalmat arra, hogy be nem jelentett politikai gyűlést tartson. A csendőrség figyelmeztette Domovitsot, hogy ez tilos. Két ittas ember erre megtá-

madta a csendőröket és mikor azok védekezni akartak, az egész tömeg kövekkel dobálta meg őket. Állítólag négy lövés is eldőrdült a tömegben, mire a csendőrség sortűzet adott. Három munkás azonnal meghalt, a negyedik súlyosan megsebesült és hétfő reggelre belehalt sebeibe. A csendőrök közül hatot megsebesítettek a kövek, az egyik őrmester sérülései különösen súlyosak.

— mondta kissé bosszusan az asszony, aki már szívesen látta volna, ha a pesti rokonság abba-hagyná a Fülléreggyorsral való kirándulásait, mert a tantinak sokszor különös kívánságai voltak és nem gondolt arra, hogy a fiatalok is szűkösen élnek a havi kis fizetésből és nem is gondolt arra, hogy ők sem dúslakodnak minden földi jóban.

Egy délben aztán végre megérkezett az Irmuska papája, aki szabadságát akarta kellemesen és olcsón eltölteni.

— Na, most már mehetsz estére haza a returjegyemmel és én maradok itt Lajoséknál.

A fiatal Andorffy nagyot nyelve vette tudomásul az újabb egy hónapi vendéget, mert előreláthatólag nem jön hamarabb Fülléreggyors.

A délelőtti sörözés költsége is a vendéglátó gazdát terhelte s a vacsorautáni feltekávézás, amit Irmuska papája el nem engedett volna, meg a sok szivarozás is, mind kiadást jelentett.

A vendégnek aztán kedve kerekedett fürdeni és holmi dunai kirándulás iránt tett előterjesztést. Azonban nincs villamosközlekedés s ha a Dunához akar menni valaki fürdeni, akkor fiakkert vagy autót kell bérelnie.

Andorffy Lajos ezt az áldozatot is meghozta a rokon jólétéért. Eltekintve attól, hogy a vendég kiégette szivarjával a nagy fehér abroszt,

négy hétig szépen elkényelmeskedett a vidéki rokonnál, amikor megérkezett a nagymama a Fülléreggyorsral.

— Na, szépen vagyunk! — sóhajtott a fiatalasszony. — Még csak ez hiányzott, hogy az öregasszonyt is eltartsuk egy hónapig!

A fiatalasszony felháborodása teljesen jogos volt, mert egy hatvanhét esztendősen nénikével már sok baj van. Külön kellett főzni a számára és jobban kellett vigyázni rá, mint egy gyerekre, nehogy valami baja történjék. Az idő is kezdett hűvösebbre fordulni. A hetedik napon reggel ágyban maradt az öregasszony.

— Jaj, kedves gyermekeim, azt hiszem, beteg vagyok, mert fáj minden tagom, a hátam, az oldalam.

— Hivhatunk orvost és vehetjük a gyógyszereket — mondta a férjüram hitvesének. És már előleget is fel kellett venni a hivatalában, amit pedig eddig sohasem szokott megtenni. — Meg kell irni a pestieknek, hogy beteg lett a nagymama!

— Ugyan, nem kell megijeszteni őket! — beszélte le a felesége. — Még el találnának mind jönni, ha ugyan nem sajnálják a sok pénzt az utért.

Mégis levelet irtak, amelyben közölték, hogy a nagymama beteg lett és az orvos nem sok jóval biztat.

A nagymama Irmuska elhalt édesanyjának volt az anyja, így az iránta megnyilvánuló szeretetet már nagyon laza kacsok fűzték Irmuska papájához.

Negyednapra megjött a válasz: „A nagymama Pesten is sokat szokott gyengélkedni. Nem kell féltetni. Neki már ilyen veleszületett nyavalyái vannak. Ha ma beteg, holnap már egészséges lesz.”

Az orvos pedig hűségesen eljárt a beteghez és szorgalmasan írta az orvosságokat, de a nagymama csak nem lett jobban.

— Ilyen magas korban már nem igen bírja ki a beteg a meghűlést — mondta ki véleményét a város legokosabb orvosa.

A sok költségnek aztán az lett a vége, hogy egy reggelre a nagymama nem nyitotta ki többé a szemét.

A pestiek nagy elfoglaltságuk miatt a temetésre sem jöhettek el és Andorffy Lajosnak kellett a temetésről is gondoskodnia.

A rokonok azért megírták, hogy a temetési költséget majd megfizetik.

Nem fizették meg. Ugy látszik, Pesten feledékenyek az emberek.

Andorffyk azonban nem nyugtalanodtak. Még mindig olcsóbb így, mintha az egész rokonság folytatta volna körforgalmi utat a Fülléreggyors returjegyivel.

Hogyan számítsuk ki az új minimális viz- és csatorna-taxákat?

A Háztulajdonosok Szövetsége megbízásából ismerteti: **Dr Lengyel Zsigmond**

Természetes, hogy az új viz- és csatorna-díjak összegének a kérdése nagyon nyugtalanítja a város polgárait.

Ezeknek az izgalmaknak a mérséklése kedvéért szükségesnek tartom az új szabályrendelet vonatkozó leglényegesebb rendelkezéseinek összefüggő rövid ismertetését.

A minimális viz- és csatorna-díjak alatt az új szabályrendelet értelmében azokat kell érteni, amelyeket a polgárok — a helyiségeknek 90 napon át megszakítás nélkül kiadatlanul maradásának az esetétől eltekintve — feltétlenül és még akkor is megfizetni tartoznak, ha a vízvezeték vizét, avagy a csatornák szolgálatát igénybe egyáltalában nem is veszik.

Ezeknek a díjaknak a kiszámítása az úgynevezett „férőhelyek” számától és térfogatától függ és ennél az vizórának egyáltalában semmi szerepük sincsen.

A szabályrendelet értelmében férőhelyek: 1. a lakás céljaira szolgáló lakásrészek és ezeknek a mellékhelyiségei, tehát: a lakószobák, a konyhák, a cselédszobák, a hallok, továbbá az előszobák, ha térfogatuk 8 négyzetméternél és az éléskamrák, ha térfogatuk 6 négyzetméternél nagyobb.

2. Továbbá férőhelyek: az ipari és kereskedelmi, irodai célokra szolgáló lakásrészek, tehát: a bolti helyiségek, műhelyek, gyárhelyiségek, irodák. A raktárak is férőhelyesek, ha 3 négyzetméternél nagyobb területűek.

Mindezek a helyiségek abban az esetben, ha térfogatuk 40 négyzetmétert meghalad, anynyi férőhelyiségnek tekintendők, ahányszor a 40 négyzetméter a férőhelyek területében bennfoglaltatik.

Bodegák, kocsmák, kávéházak, mosodák, szeszesitalok árusítására szolgáló helyiségek, továbbá fűszerüzletek, fodrászműhelyek, gyógyszerárak, drogériák stb. után, — amelyek a normális méreteket meghaladó vizet fogyasztanak, — a fentebbi, vagyis a térfogat alapján kiszámított díjaknak a kétszeresét kell fizetni.

3. Bárha nem eshetnek a „férőhelyeségek” fogalma alá, de mégis a szabályrendeletben előírt viz- és csatornázási díjakat kell fizetni a fürdőszoba, a klosett, a pissoir és a különnapok után.

Ugyancsak a szabályrendeletben előírt viz- és csatornázási díjakat kell fizetni: a 6 négyzetméter területű istálló, a 2 négyzetméter területű disznóól, a garázsok, az autómobilok, a kocsi, a szökőkutak, a házak melletti virágos- és veteményes-kertek és a bazinok után.

4. Minden fogyasztó fizeti továbbá a felállított vízóra átmetszete nagyságához viszonyítva megállapított 8—150 lei havi órafenntartási és leolvasási díjakat.

A rendelkezésekre álló térszűke miatt azonban további ismertetésben csak a lakás, az ipari és a kereskedelmi célokra vonatkozó helyiségek viz- és csatornázási díjait tárgyzó rendelkezésekre szorítkozom.

Ezek megértése végett még meg kell jegyezni, hogy az új szabályrendelet a saját rendelkezései szempontjából, a várost két fő részre és ezeket ismét kerületekre (rayonokra) osztja.

A városnak egyik főrésze az, amely az I. és II. kerületet, vagyis a szabályrendeletben névszerint felsorolt azokat az utcákat foglalja magában, amelyekben a házak vizórával lesznek felszerelve.

A másik főrésze a III. és a IV. kerületet, tehát azokat az utcákat foglalja magában, amelyeknek házaiban vizórákat fel nem állítanak.

Ezen megkülönböztetés figyelembe vételével tehát fizetni kell vízdíj címén:

1. Minden fentebbi férőhelyiség után:	
az I. kerületben	havi 8 lejt.
a II. kerületben	„ 7 „
a III. kerületben	„ 6 „
a IV. kerületben	„ 5 „

2. Minden bolt, iroda, műhely, raktár után:	
az I. kerületben	havi 20 lejt.
a II. kerületben	„ 15 „
a III. és a IV. kerületben	„ 10 „
3. A fürdőszoba után	havi 42 lejt.
4. A klosett után	„ 18 „
5. A pissoir után	„ 18 „
6. A különnapok után	„ 10 „

Csatorna-díj címén fizetni kell:

1. Minden férőhelyiség után:	
az I. kerületben	havi 6 lejt.
a II. kerületben	„ 5 „
a III. és a IV. kerületben	„ 4 „
2. A boltok, ipari helyiségek, irodák, raktárak után:	
az I. kerületben	havi 15 lejt.
a II. kerületben	„ 10 „
a III. és a IV. kerületben	„ 6 „
3. A fürdőszobák után	„ 10 „
4. A klosett után	„ 5 „
5. A pissoir után	„ 5 „

Ezeknek a tarifális adatoknak a csoportosítása után a helyzet megvilágítására a következőképpen példával szolgálunk:

Az oradeai városi tanács elhalasztotta a döntést a magyar színház bérletében

Elutasították az iparosoknak a magas taxák ellen beadott kérvényét

Oradea. Saját tud. A város időközi bizottságának tegnap délutáni ülésén napirenden elsőnek a pénzügyigazgatóság átiratát ismertetette a számviteli osztály vezetője. A pénzügyigazgatóság ugyanis arról értesítette a várost, hogy a pénzügyminisztérium elutasította a városnak azt a kérését, amelyben a strandjegyek után öt százalékos adó elengedését kérte. Hasonlóképpen megtiltotta, hogy a város a jövőben olyan jegyeket bocsásson forgalomba, amelyek nem pénzügyi papírra vannak nyomva.

Ennek kapcsán tárgyalta a tanács a strandruhatári bérlet ügyét is. Dr Prodan városi főügyész indítványára megsemmisítette a város Magyar Mihály, Kertész Herman és a város között létrejött strandruhatári szerződést. Ezt az elhatározást a tanács, hogy a jelenlegi bérlet nem tettek eleget a szerződésben foglalt feltételeknek és utasította a kerületi adóhivatalt, hogy közigazgatási úton hajtsa be a bérösszeget.

Ezután az Ipartestület beadványát tárgyalta a tanács. Az Ipartestület vezetősége ugyanis oldalakon keresztül bizonyította, hogy a kisiparosokra kivetett taxák méltánytalanok és nem helytállóak. Ezért kérte a tanácsot, hogy az idevonatkozó szabályrendeletet vegye revízió alá és szállítsa a minimumra a kisiparosok taxáját.

A tanács hosszabb vita után elutasította a kérését s ezt azzal indokolta, hogy az idevonatkozó szabályrendelet az előírások 15 napig ki volt függesztve és miután senki nem fellebbezte meg, az jogerőssé vált.

Hasonlóképpen elutasította a tanács a Bitumen aszfaltvállalat kérését is. A Bitumen arra való hivatkozással, hogy az érkező anyagot a város aszfaltozásához használja fel, kérte az advalorem taxák elengedését.

A napirend pontjai között szerepelt többek között az egyesített üzemi igazgatóság további munkálatainak jóváhagyása is s most kellett jóváhagyni az igazgatóság megalakítását s ugyancsak most kellett volna kinevezni azt a bizottságot, mely átvette volna az üzemek felátvitelét.

Egy 1 szoba és mellékhelyiségekből álló komplett lakás után a következő díjakat fogjuk fizetni:

A lakószoba, előszoba, konyha, cselédszoba és éléskamara, tehát 5 férőhelyiség után vízdíj címén havonta	40 lejt.
a csatornázási díj címén havonta	30 „
a fürdőszoba után vízdíj címén	42 „
csatornázási díj címén	10 „
a klosett után viz- és csatornázási díj címén havonta	23 „
a különnap után vízdíj címén	10 „
vagyis az 1 szobás lakás után fizetünk havonta	155 „
és ekként egy évre	1860 „

Ebben az összegben a vízóra fenntartási és leolvasási díjak beszámítva nincsenek.

A jelenleg érvényben lévő szabályrendelet értelmében ugyan csak egy 1 szobás lakás után, ha ennek évi alapbérét 4800 leiben, vagyis tehát a mellékjárulékokkal együtt 6000 leiben vesszük fel, a mi a jelenlegi bérek mellett elég magasnak mutatkozik, a viz- és a csatornázási díjak 1176 leit tettek ki. Tehát a taxák emelkedése még abban az esetben is, ha az adózó a részére a lakás és mellékhelyiségek után engedélyezett vízmennyiséggel beéri 684 leit tesz ki, a vízóra fenntartási díjakon kívül.

Következő ismertetésben a lakások férő helyiségeire engedélyezett vízmennyiségeknek a kiszámítási módját fogom tárgyalni, hogy ekként az érdekeltek megtudhassák, hogy milyen esetekben kell a minimális és kötelező taxákon kívül még suprakótát is fizetniük.

Ezzel kapcsolatban az üzemigazgatóság kérte a városi tanácsot, hogy irodahelyiségek céljaira bocsásson a rendelkezésére megfelelő helyiségeket, vagy adjon engedélyt arra, hogy ők béreljenek ki valamilyen irodát.

A tanács azonban nem foglalkozott a kérésekkel és meglepetészerűen az egész ügy komplexumát levették a napirendről.

A városi tisztviselők és nyugdíjasok egyrésze szintén beadványt terjesztett a tanács elé, amelyben a kutya-, bicikli- és tüzoltó-taxák elengedését kérték. A kérés a tanács teljesítette.

Ugy volt, hogy a városi tanács tegnap, hétfőn dönt a magyar színház helyzete fölött a két pályázó, a cluji Thalia R.-T. és a satmari igazgató, Szabadkay József pályázata között. Tekintettel azonban arra, hogy a döntésnél dr Mosoiu Tiberiu polgármester is jelen akar lenni, aki azonban vasárnap Bucurestibe utazott, a tanács úgy határozott, hogy a polgármester hazatérteig fereszti a döntést. Mosoiu polgármester hazaérkezése a jövő hétre várható.

Katona Jenő:

Az aszfalt apostala

Egy nagy életnek, helyesebben szólva egy nagy életprogramnak rajza Sonnenschein, Berlin híres apostoláé. Az egyház szociális arcának apológiája ez a könyv.

Ára 35 lei és portó.

Kapható: **könyvosztályunknál**

Házistély a Központi Katolikus Legényegyletben. A Központi Katolikus Legényegylet ifjúsága szeptember hó 15-én, vasárnap este 9 órai kezdettel rendezi meg a múlt hétről elmaradt szeptember havi házistélyét. Beléptidíj csak 12 lei.

Kirándulás a Misid völgyébe. A helybéli Kolping Sportegylet turista szakosztálya szeptember hó 15-én, vasárnap kirándulást rendez a Misid völgyébe. Részvételi díj 70 lei. Jelentkezni péntek estig lehet a Központi Katolikus Legényegylet székházában.

sike

Az új többsé

Varsóból

lamentje ez életek ujjaszerlyel egyuttal addigi 444 kéle, s megválasztási rends104 választott mindenütt 2-jelölteket a egyes hivatás emberek gyűlégyénekre tör

Ez a jelölés az addigi párválasztásokon is tetszett a vnak, melyek jüek voltak a törvény is cs tudott keresztelőzmenyek u

az ellenzelmagukat, szer bojk

Az egész donképpen a való részvétel rül folyt az a a választáson lasztástól való

Az ellenzparasztpárt és kormánypárt támaszkodott. állítani a nép és az ifjú nérválasztási jelölés lyet sem kapt részvételre ha suk indokál

népkiébbssaját népi nak a hat

Ezt a támogató elérhetik, ha

D'Annunzio

D'Annunzio a köztársasági felhívást, amely kal való fegy felhívást három könyv alakú k bro

Lengyelországban sikerült az ellenzéki pártok választási bojkottja

Az új parlament megválasztásától a választójogosultak többsége tartózkodott. Az ukrán és a német népkisebbségek a kormányt támogatták

Varsóból jelentik: Lengyelország régi parlamentje ez év júliusában a törvényhozó testületek újjászervezéséről törvényt alkotott, amelyvel egyúttal saját magát is megszüntette. Az addigi 444 képviselő számát 208-ra szálította le, s megválasztásukra igen körülményes választási rendszert írt elő. Eszerint az országot 104 választókerületre osztották, amelyben mindenütt 2—2 jelöltet kell előbb állítani. A jelöltek a községi képviselőtestületek, s az egyes hivatásosok által kiküldött bizalmi emberek gyűlése nevezi meg, s az így kijelölt emberekre történik aztán a választás.

Ez a jelölési mód lehetetlenné teszi, hogy az addigi pártok jelöltjei szerepelhessenek a választásokon. Az új választási módszer nem is tetszett a volt parlament ellenzéki pártjainak, melyek kevés szavazatot híján egyenlő erejűek voltak a kormánypárttal. Az új választói törvény is csak meglepetések alkalmazásával tudott keresztülmenni a parlamenten. Ilyen előzmények után

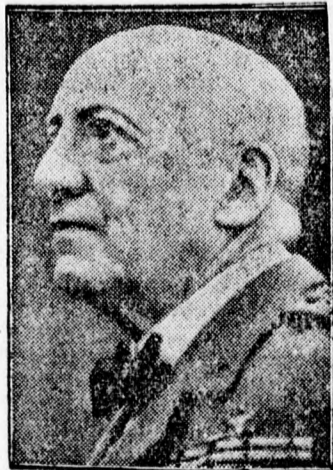
az ellenzéki pártok arra határozták el magukat, hogy az új választási rendszer bojkottálására bízzák rá hivatkozva.

Az egész választási küzdelem tehát tulajdonképpen abból állott, hogy a választáson való részvétel és az attól való tartózkodás körül folyt az agitáció. A kormánypárt jelentette a választáson való részvételt, az ellenzék a választástól való tartózkodást.

Az ellenzéken a nemzeti demokraták, a parasztpárt és a szociáldemokraták állottak. A kormánypárt a volt frontarcosok tömegére támaszkodott. Ezenkívül maga mellé tudta állítani a népkisebbségek közül az ukránokat és az ifjú németeket. A németek ugyan a választási jelölések során egyetlen képviselői helyet sem kaptak, mégis a választáson való részvételre határozták el magukat. Elhatározásuk indokául azt szabták meg, hogy

népkisebbségi érdekeik előmozdítása a saját népi egységük megőrzésétől és annak a hatalom részéről való gyakorlati támogatásától függ.

Ezt a támogatást pedig parlamenten kívül is elérhetik, ha a választási eljárásban a lengyel

D'Annunzio a francia néphez fellebbez.

D'Annunzio a napokban átnyújtott a francia köztársasági elnöknek egy díszes kiállítású felhívást, amelyben a francia népet az olaszokkal való fegyverbarátságra figyelmezteti. A felhívást háromszázan írták alá és a verses-könyv alakú kötetet Nagy Károly idejéből való brokátelyembe kötötték.

kormányt támogatják. Így a német és lengyel nép közötti megértést is előmozdítják.

A kormánypárt tehát ilyen népkisebbségi segítségekkel egészítette ki magát, az ellenzék mind erősebb választási bojkottjával szemben. Ilyen hadállással az előzetes jelölő eljárások augusztus közepén kezdődtek, s most vasárnap volt a végső aktus: a szavazás. Tegnap már hoztunk közlést arról, hogy ez a szavazás elég rendben megtörtént. A szavazólapok összehámlálásáról most kaptunk újabb híreket. Eszerint

az ellenzéki pártok választási bojkottja sikerrel járt, mert az összes választójogosultak 53 és fél százaléka tartózkodott a szavazástól.

A tízenhatmillió választójogosult közül hét és félmillió szavazott le a jelöltekre, vagyis a kormány pártjára. A képviselők közül 184 lengyel, 19 ukrán, 4 zsidó és egy orosz. A kormánypárt így tulajdonképpen a maga 46 és fél százalékos szavazatával kisebbségben maradt, de ez nem jelenti az új parlamentben a kormány leszavazását, s egyáltalán az új parlament munkaképtelenségét, mert hiszen ez az új parlament teljesen ellenzékmentes. Azonban a mondott választási eredmény jelenti azt, hogy az új parlamentből kimaradtak tömegesen nagyobb, mint az új parlamentben képviselték. Tehát a kormánynak a parlamenten kívül kell megbirkóznia a volt ellenzéki pártok tömegerejével.

Ez a körülmény Lengyelországban a belső helyzet egyensúlyát még soká késleltetni fogja.

A görög hadügyminiszter a királyság visszaállításáért mozgásba akarta hozni a hadsereget

A fővárosi hadtestparancsnok ellene mondott a miniszternek

Athénből jelentik: A Havas-iroda tudósítása szerint Condilis hadügyminiszter hétfőn magához hívatta Panaiolacos athéni hadtestparancsnokot. A miniszter a fővárosi helyőrségtől azt kívánta, hogy kezdeményezze a királyság kikiáltását. Panaiolacos kijelentette, hogy Tsaldaris utasítása nélkül nem hajlandó ezt a parancsot teljesíteni. Aztán a tábornok

maga köré gyűjtötte a helyőrségi csapatok legmegbízhatóbb tisztjeit.

A görög kormány hétfőn rendkívüli minisztertanácsot tartott, amelyen Condilis a királykérdéssel való nyílt föllépést sürgette. Tsaldaris miniszterelnök a királyság mellett kijelentéseket tett, de egyúttal az elhamarkodott cselekvésektől való tartózkodásra kérte minisztertársait.

Véres minisztertanács. Leszúrták Athén hadseregparancsnokát

Belgrádból jelentik: A „Politika” szenzációs jelentéseket közlő Athénből a restauráció kérdése miatt Condilis és Panaiolacos hadtestparancsnok között felmerült ellentétéről. Panaiolacos és hívei ugyanis minél előbb keresztül akarják vinni a restaurációt, míg a kormány előbb be akarja várni a népszavazást. Condilis emiatt leváltatta az 1. és 34. gyalogezredek parancsnokait. A minisztertanács rendkívül izgatott hangulatban folyt le. Hétfőn este tíz órakor meghívták Panaiolacost is a minisztertanácsba. A tábornok hívei elhelyezkedtek a minisztertanács helyiség aijtája előtt. Később megérkeztek Condilis hívei is, akik szintén letelepedtek az előszobában. A két ellentétes véleményű csapatban levő tiszték összezördültek, az egyik revolvert rántott elő és lelőtte társát. Condilis erre kijött a tanács-teremből, személyesen végighaladt a mozgárgárda előtt és hat fegyveres katonát hozott magával, akiket odahelyezett őrségnek a tanács-terem aijtájához. A minisztertanács befejeztével Panaiolacos lépett ki elsőnek a teremből. Condilis egyik tisztje azt parancsolta

az őrtálló katonáknak, hogy löjék le a tábornokot. Az egyik katona elsütötte fegyverét, de a tábornok öccse félreütötte a kezét és így megmentette Panaiolacos életét. Erre elkeseredett dulakodás támadt, amelybe Panaiolacos is belesodródott és egy szuronnal súlyosan megsebesítették. A tábornokot életveszélyes sebével kórházba szállították. A minisztertanács szétoszlott minden eredményes megállapodás nélkül.

Athénben egész éjjel forradalmi volt a hangulat, senki sem tudja, hová fognak még fejlődni a dolgok.

Athénből jelentik: Kondilis a véres következményű minisztertanács után lemondott, azonban miután a vizsgálat kiderítette, hogy csak félreértésről van szó, lemondását visszavonta. Panaiolacos helyébe Papagost nevezték ki az I. hadtest parancsnokának.

Magyarok! Olvassátok és terjesszétok
aport az Erdélyi Lapok

A nemzetiségek helyzete az új államrendszerekben

Az európai nemzetiségi kongresszus vitája a fasizmusról, a nemzeti szocializmusról, az új hivatásrendiségről

— Az „Erdélyi Lapok” szerkesztőjének helyszíni tudósítása —

Genf, 1935. szeptember havában. A nemzetiségi kongresszus kissé sietett az idén. A tanácskozásokra szánt harmadik nap közben nemzetközi nevezetességgé lett. A népszövetségi tanács abessziniai ülésével nem vehette fel a versenyt Wilfon úr elnöki záróbeszéde, bármily előkelő modorban szokott is ez az egykori trieszti ügyvéd beszélni, ki immáron tizenegy éve áll a nemzetiségi szabadság-mozgalom hivatalos szervezetének élén. A nagy sietségben elég idő maradt azonban arra, hogy a figyelmes szemlélő az egész kongresszus nevezetességeit tudomásul vegye és jelentőségükről beszámoljon.

Az új helyzet

Nem kellett senkinek sem Genfben eljönnie azért, hogy a nemzetiségek helyzetének gyökeres megváltoztatásáról tudomást szerezzen

A nemzetiségek genfi összeseregése, a benyomások, melyek itt kicserélődnek, csak megerősítik ezt a folyamatot.

Amikor 1925-ben az első nemzetiségi kongresszus összeült, a liberális parlamentarizmus volt az európai szabály. Csak a katalánok, a déltiroli németek és a friauli szlovének jöttek olyan országokból, hol a parlamentáris forma főbb-kevesebbé megszünt a kormányzás eszköze lenni.

Ma, tizenegy év múlva a helyzet teljesen megfordult. Ma a parlamentáris liberálisizmus a kivétel, a tekintély-uralmi, rendi állam az általános szabály s a valóság.

Nyilvánvaló, hogy a valósággal szembe kell nézniök a nemzetiségeknek is. Ezt tette Besednjak Engelbert egykori görzi lapszerkesztő, a római parlament hajdani tagja referátumával, mely bizonyosan túllépi még a kongresszus elég szűkre szabott nyilvánosságát. Ezzel az előadással érdemes bővebben is foglalkoznunk, mert nem egy tanulság rejtőzködik megállapításaiban a mi számunkra is.

Mit mond Besednjak?

Az isztriai szlovének nagyműveltségű képviselője sok szakértelemmel és körültekintéssel szól hozzá ehhez a bonyolult és amelletti politikai szempontokból kényes kérdéshez.

„Az európai kisebbségek körében — mondotta Besednjak — általános az a vélemény, hogy a kisebbségek sorsa elválaszthatatlanul össze van kötve a demokrácia sorsával s ennek természetes következményeképpen általános lett az a felfogás, hogy a nemzetiségeknek minden erővel küzdeniök kell a tekintélyállam, az új rendiség gondolata ellen. Közben azonban ez az új európai rend egyre általánosabbá kezd válni s így a kérdés elvi tisztázása elkerülhetlenné vált. A nemzetiségek az előtt a feladat előtt állanak, hogy

harci módszereiket és munkarendjüket mielőbb igyekezzenek az új európai rendhez alkalmazni.

Ez a feladat elsősorban a kongresszusra vár, mert innen lehet az egész nemzetiségi terület a legjobban áttekinteni.

Mindenekelőtt meg kell állapítanunk azt — mondta tovább Besednjak —, hogy ámbár a nemzetiségi mozgalom a liberális korszak gyümölcse, mindazonáltal attól lényegében független szellemi és erkölcsi mozgalom, melynek sorsa nincsen politikai rendszerek életéhez kötve. A népi lélekben olyan ősi erők lakoznak, melyeket semmiféle politikai rendszerrel azonosítani nem lehet. Bizonyos, hogy a liberális demokrácia ennek a mozgalomnak hasznos szolgálatokat tett az is bizonyos azonban, hogy magát a kérdést — az egyetlen Svájcot kivéve — — tulajdonképpen senki sem tudta megoldani. Besednjak másfelől rámutatott arra, hogy egyes országokban egy-egy rendi berendezkedés a kisebbségek helyzetének lényeges javulásához vezetett.

Elsősorban Ausztriát hozta fel példaképpen, ahol a karinthiai szlovének sokat forgatott ügye rendkívül kedvező fordulatot vett s a megoldás felé halad. Ugyanez áll az ausztriai horvátok esetében is, akik most külön horvát tanfelügyelőt kaptak. Németországban hasonlóképpen lényegesen megkönnyebbült az utóbbi két év alatt, különösképpen a lengyeleknek és a dánoknak helyzete s a jelek szerint ez a gyakorlati javulás a kérdés alapvető elvi rendezésének készíti elő az útját.

Összehasonlító példák

Rendkívül érdekes volt Besednjak előadásának az a része, ahol uralmi rendszerek különbségeit fejtegeti.

A fasizmus gondolatmenetében — mondotta — az állam a nép életének kifejeződése. Az állam minden: a legfőbb cél és a legfőbb eszköz. Ennek az államnak a szemében kihívás és lázadás a nemzetiségi különállás. Az asszimilálás az államnak nemcsak joga, hanem egyenesen kötelessége, melynek minden eszközzel eleget kell tennie.

A német nemzeti gondolatmenet a politikai határoktól, lényegében pedig erkölcsi és élettani alapokon épül fel. Ez a tanítás elvi alapjai szer-

Az országos ügyvédkongresszus és ünnepségei

Az elnökség nem engedte meg a gyűlés komolyságát veszélyeztető indiánnyok jeleit a vitát

Tárgu-Mures. Saját tud. Az országos ügyvédkongresszusra mintegy ötszázan érkeztek az ország különböző részeiből. A vendégek fogadásáról, elszállásolásáról a muresmegyei ügyvédi kamara gondoskodott, dr. Bacin Aurel képviselő, dékánál az élén, de résztvettek a munkában a fiatal kisebbségi ügyvédek is. A kongresszusra érkezők között sokan voltak kisebbségi: magyarok, németek, szászok, oroszok, ukránok, bulgárok. Szombaton este tanácskozott a kamarák vezetősége, amely alkalommal véglegesen megállapították a kongresszus programját, majd dr. Pop Valér igazságügyminisztert fogadták a pályaudvaron. Vasárnap délelőtt Te Deum után a város háza dísztermében, az összes polgári és katonai hatóságok jelenlétében nyitotta meg a kongresszust dr. Bacin Aurel dékán és ismertette az ügyvédség harcait a tárgu-muresi ítélőtábla elhelyezésének megakadályozására. Ezután Periteanu, az ügyvédi kamarák bucaresti szövetségének elnöke beszélt, ismertette az ügyvédi kar sérelmeit. Pop Valér igazságügyminiszter beszélt ezután. Ennek a városnak — mondotta — jelentősége és nagy multja van Erdély igazságszolgáltatásának történetében. Itt volt ugyanis a multban Erdély egyetlen ítélőtáblája, amely mellett végezte el Avram Iancu is a maga ügyvédi gyakorlatát, kancellistái minőségében s aki doktori diploma nélkül is nagyobb ügyvéde volt népének, mint mi, együtt, doktori diplomával. Már ezért is itt kell maradnia ennek az ítélőtáblának, amiről a kormányt sikerült meggyőzőm, annyira, hogy a kormány segítségével hatalmas, modern palotát fogunk építtetni jövőben a tárgu-muresi tábla és bíróságok részére.

Délben leleplezték a tábla épületének falában elhelyezett Avram Iancu emléktáblát, több méltató beszéd mellett.

Délután bankett volt, este pedig a kulturpalota dísztermében ünnepi hangverseny volt, amelynek műsorán Costinné zongora, Costin Max hegedű, Vancea Zénó, Costin Olga kettős zongoraszáma, valamint Wojtekovits Olga operatársnő és Zeisemann Rezső zenetanár művészi ének-, illetve zongoraszámai szerepeltek.

rint egyenesen elutasítja a más nemzetiségűek asszimilációját, mert az szerinte nem kívánatos keveredésekhez vezet.

Amíg ezek a rendszerek céljaik érdekében egyszerűen kikapcsolják s eltérlik a demokratikus megoldásokat, addig az osztrák rendiség jelszava az, hogy a liberális demokráciát a rendi demokráciával kell helyettesíteni.

A különféle rendszerek szerint különféleképpen kell tehát a nemzetiségek helyzetét és kiállításait megítélni. A harcot fel kell venni, a módszereket a rendszer szerint kell megváltoztatni, mellyel a nemzetiségnek számolnia kell

Tanulságok

Besednjak előadása nyomán rendkívül érdekes vita indult. Szinte minden oldalról hozzászóltak a kérdéshez s egyetlen hozzászólás sem állott ellentétben a szlovén képviselő egészen tárgyiszertű és rendkívül világos megállapításával. Abból a vizsályból, amely a liberálista és tekintélyállam gondolata között ma világszerte dúl, a nemzetiség gondolata, a maga eredeti, romlatlan állapotában emelkedik ki s megmutatja igazi emberi természetét, melyet megromlani lehet, de valójából kiforgatni nem.

Erre a vall a nevezetes kongresszusi határozat is: az összegyűlt képviselők megállapították a nemzetiség fogalmának ezt a független, elsődleges természetét s kijelentették készségüket, hogy a nemzetiségi kérdés rendezésének érdekében bármilyen politikai uralommal készek pozitív módon együttműködni, hogy ennek a munkának a teljes tagadás álláspontja nem áll az útjában.

A kongresszus munkájában a zsidó kisebbségek immár harmadik esztendeje nem vesznek részt.

Sulyok István dr

Az ügyvédkongresszus tárgyalásai hétfőn reggel kezdődtek, eléggé izgatott hangulatban. Elsőnek Pogonat iasi-i kamarai dékán beszélt. „Román jelleget a kamarákban” címen. Nagyon benyomultak sorainkba — mondotta többek között Pogonat — a nem keresztény kisebbségek. Cernauțiuban például az a helyzet, hogy 24 román ügyvéddel szemben 129 zsidó, 4 német és 4 ukrán tagja van a kamarának. Ilyen összetételű ügyvédi kartól nem várható nemzeti szellemű intellektuális munka. Bucarestben is ma-holnap zsidó dékánt választanak a kamarára élére, de Iasiiban és Hotinban sem külön a helyzet. Javasolja, hogy alakuljon meg a Keresztény Ügyvéd Szövetség. Archibald Duca közbeszólt: Tisztogassunk mi is, mint Mussolini és Hitler!

A közbeszólásra nagy zaj keletkezett, de Periteanu elnök határozott magatartása mégis rendet teremtett a zajongók között. Az elnök javasolta ugyanis, hogy miután a kérdés nyugodt megtárgyalása lehetetlen és mert alapos megfontolás után lehet ebben a kérdésben határozni csak, adják ki Pogonat javaslatát a kamaráknak, véleményezésre.

Periteanu elnök javaslatát a kongresszus többsége elfogadta. A zajongó ellenzékiek közül Radu Olteanu fel akart szólalni a keresztény ügyvédek szövetségének azonnali megalakítása tárgyában, de Periteanu elnök megvonta tőle a szót, mert a választmány értekezletén kimondták, hogy a gyűlésen nem engednek olyan vitát, ami a gyűlés komolyságát veszélyeztet. Később a gyűlést felfüggesztette és annak folytatását hétfőn délután 3 órára tűzte ki.

Még vasárnap délután a demokrata ügyvédek Radu Olteanu vezetésével értekezletet tartottak, melyen Maurer sighisoari ügyvéd azt kívánta, hogy a perrendtartás módosításának érdekében többet foglalkozhassanak védenekkel, Scheirer bucaresti ügyvéd pedig a cenzúra és numerus valachicus ellen szólt fel. Elhatározták, hogy a demokrata ügyvédek mozgalmat országosan megszervezik és az erre kiküldött bizottság tagjai lettek: Radu Olteanu, Ion Costin (Cluj), Ion Maurer (Sighisoara), Shraier (Bucaresti) ügyvédek.

Oradea
Erdélyi Lapok
Magyarországban
Egyes-egy
Postatakaró

Felelős
Cluj
Kézirat
Cseke

Az idő
várható idő
nyugati sz
emelkedik.

Zürich
fel, Newy
fél, Madri
123.70, Béc
rad 700.

Az or
ményplac
jelentést a
300—350, c
zob 260—2
180, szalm
placon 20

Felst
turházat.
turház ép
és ezzel e
nak, hogy
A munká
sával, be
ján van s
ván megv
a felszen
utána a
kereste fe
után más
fejezett b

24 o
két nap
xandriáb
olasz csa
haladtak
hajók sz
mellett.

Ezútt
egyetem
dapestri
egyetem
alkalmáv
retni. A
meg az e
lo. a tu
nete látsz
kezében
kettős ke
mer és k
ság”, a
„2 penz

D'Ann
tolostorb
ában es
Rudini. E
rős életr
Róma leg
smerték
aratos v
is Alfon
lúgazda
tónak, a
súlyos sz
26. Egés
amikor
szétoszt
sarmelít
nallott r
orban, a

Betal
vissza
közel a
ulatt fran
nyílása r
tudniill
nemzetk
donosáé,
földréte
szólt évi
Mivel ez
alguatv
vonatok
Silvinger

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal és előfizetés teljesítési helye

Oradea, Strada Regele Carol II. 6.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Salföldön egész évre 800 féldéno 400 negyedévre 210, egy hóra 70 lej.

Magyarországon: Egész évre 50 P. féldéno 25 P. negyedévre 15 P. Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepek 24 fillér.

Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037. Telefon: 27.

Felelősszerkesztő: **PERÉDI GYÖRGY**

Cluj-i szerkesztő: **dr. Sulyok István**
Cluj, Piața Unirii 13. — Telefon 602.

Kéziratokat nem örvünk meg és nem adunk vissza. Csak a választékos magánlevelekre válaszolunk.

Időjárás

Az időjárás-kutató intézet jelentése szerint várható időjárás a következő 24 órára: Északnyugati szél, zápor, zivatarok, a hőmérséklet nem emelkedik.

Zürichi zárlat. Párizs 20.26 fél, London 15.19 fél, Newyork 307 fél, Brüsszel 51.80, Miláno 35.07 fél, Madrid 41.97, Amszterdam 207.55, Berlin 123.70, Bécs 57.40, Prága 12.72, Varsó 57.90, Belgrád 700.

Az oradeai Mezőgazdasági Kamara a terményinc hétélti áráiról a következő hivatalos jelentést adta ki: Búza 340, rozs 240—250, tengeri 300—350, csöves tengeri 130—150, árpa 270—290, zab 260—275, szóna 100—150, lóhere, lucerna 150—180, szalma 30—35 lej. A kövér sertés ára a héti piacon 20—24 lej között mozgott.

Felzúrtelték Sätmar az első kültelki Kulturházat. Sajat tud. Sätmar külvárosában Kulturház épült. Farkas Elek gazdálkodó telket és ezzel egy szép házat ajándékozott az egyháznak, hogy ott kapolnát és kulturházat építsenek. A munkálatok Farkas Elek anyagi támogatásával, be is fejeződtek. A Kulturház, a Hősök útján van s vasárnap szentelte fel Fiedler István megvéspüspök. Délelött 10 órakor kezdődött a felszentelési ünnepség, majd istentisztelet volt. Utána a megvéspüspök Farkas Elekék házáat kereste fel és megáldotta az öreg házaspárt. Délután műsoros estély volt, amelyet táncmulatság fejezett be.

24 olasz csapatszallító hajó haladt át két nap alatt a Szezei-csatornán. Alexandriából jelentik: Az utóbbi két napon 24 olasz csapatszallító hajó és egy kórházhajó haladtak át a szezei csatornán. A csapatszallító hajók szakadatlanul haladnak el Port Szaid mellett.

Ezüstérmeket vernek a budapesti Pázmány-egyetem alapításának 300-ik évfordulójára. Budapestről jelentik: A Pázmány Péter tudományegyetem alapításának háromszázadik évfordulója alkalmával kétpengős ezüstérmeket fognak veretni. A pénzügyminiszter rendelkezéssel állapította meg az emlékérmek külalakját. Az egyik oldalán a tudományegyetem megalapításának jele- nete látszik, középen Pázmány Péter alakja, jobb kezében az egyetem alapító levele, balkezeben a kettős keresztrel. A másik oldalon a magyar címer és korona az el felirattal: „Magyar királyság”, a címer alatt az értékjelző szám, vagyis „2 pengő”.

D'Annunzio egykori szerelme meghalt egy tolosztóban. (Chambery.) A karmeliták kolostorában csendesesen meghalt egy apáca: Carlotta Rudini. Emögött a hír mögött egy szines, külö- nös életregény van. Carlotta Rudini egy időben Róma legünnepeltebb szépsége volt. De ép úgy smerték London és Párizs mondani helyei. Beáratos volt a bécsi és szentpétervári udvarhoz és Alfonz spanyol király sportünnepélyeire. A lüegazdag, előkelő hölgy muzsája volt D'Annun- ziónak, aki regényt is írt róla. Egyszer azután súlyos szerelmi csalódáson ment át az ünnepe- lt. Egész Európában nagy volt a meglepetés, amikor a dugszadag hölgy minden vagyonát szétosztotta a szegények között és bevonult a sarmeliták kolostorába. Ettől kezdve senki sem hallott róla. Áhitatos elvonultságban élt a kolos- torban, a leghuzgóbb apácák közé tartozott.

Befalazott alagut. Mettlach közelében, a visszacsatolt Saar-vidék egyik legszebb pontján, közel a határtól van egy alagut, amely föld alatt francia területre vezet át, azonban mindkét nyílása német területen van, a felette lévő hegy tudniillik Franciaországhoz tartozik. Mivel a nemzetközi jog szerint minden terület a tulaj- donosáé, le a föld közepéig, az alagut francia földrétegeken fut át és használatáért Franciaor- szágnak 250.000 frank használati díjat követel. Mivel ezt a németek nem hajlandók megadni, az alagut mindkét oldalán be kellett falazni s a vonatok csak az alagut egyik oldala előtt lévő Silvingenig közlekednek.

Metzger prépost — tíz éves plébánosi jubileuma. Timisoara. Sajat tud. Ma volt tíz esz- ten-deje, hogy Metzger Márton dr. c. prépost, a Józsefkülváros plébánosa lett. Metzger dr. pré- postplébános működésének ezen tíz esztendejéhez maradandó becsü alkotások fűződnek. Ezen idő alatt létesült a Józsefkülvárosban a hitközség hatalmas iskolaépülete, amelyben a katolikus elemi fiúiskola nyert elhelyezést, a plébánia- templom díszítése, orgonával és egyéb felszere- léssel való ellátása is az ő érdeme. Most van ép- pen folyamatban a templom külső tatarozása, amellyel az épület visszanyeri régi, tiszta barokk stílusát. A közszeregetnek, köztisztelenek örven- dő jubiláns különben nemcsak lelkieben veze- tője a városrésznak, hanem közéleti, társadalmi téren is az. Az évforduló alkalmával a városarész hitközségének vezetősége, élén Novotny Károly elnök, szeretettel üdvözölte Metzger prépost plé- bánost, a Szociális Missió szervezetének, a Höl- gyek Mária Kongregációjának s az Oltáregylet- nek tagjai pedig szentáldozáshoz járultak s ugyancsak felköszöntötték. A hitközség veze- tősége különben tervbevette, hogy december 8-án, Metzger dr. plébánosi beiktatásának tizedik év- fordulóján, méltó keretben üli meg a jubileumot és ünnepli a plébánost.

Sertésvész dühög a Brasov-környéki falvakban. A Brasov mellett elterülő Saceleban nagyarányu sertésvész dühög, amely egyre jobban és jobban terjed. Csak az egyik faluban, Satulungban négy nap alatt 200 sertés beledgett meg. A hatóságok erélyes intézkedést tettek a járvány leküzdésére. Sok helyen potom áron kótyavetyélik el a gazdák a beteg állatokat, melyeket a mészárosok vásár- ról-vásárra hurcolnak és gyakran a jó üzlet reményében levágják és kimérik a lakosoknak.

Ötveze itelték az aradi erdőigazgatóság sik- kasztó pénztárosát. Arad. Sajat tud. Az aradi törvényszék büntető tanácsa kedden tárgyalta Vernica Györgynek, az erdőigazgatóság sikkasz- tó pénztárosának ügyét. Vernica György decem- ber 10-én 171 ezer lej készpénzzel megszökött Aradról Magyarországra, majd 8 nap múlva visz- szatért és önként jelentkezett. Bevallotta, hogy egymillió kétszázötvenezer lejt sikkasztott, mert nagy veszteségei voltak. Jelentkezése óta letar- tóztatásban van. A kihallgatott tanuk kedvezően nyilatkoztak róla, lelkiismeretes, pontos hivatal- noknak ismerték. A törvényszék öt évi súlyos börtönrre, politikai jogainak tíz évi elvesztésére és az elsikkasztott összeg megtérítésére ítélte. Az ügyész helynyugodott az ítéletbe, a vádlott fel- lebbezett, de továbbra is letartóztatásban marad.

* A has gyakori teltsége, a rekesz erősebb feltolódása, májtájéki fájdalmak, emésztési ne- hézségek, gyomorbelhurut és sárgaság a termé- szetes „Ferenc József” keserűvíz használata ál- tal megszüntethetők és az agy, a szem, tüdő vagy szív felé irányuló vértódulások ellensü- lyozhatók.

Száraz jéggel gyógyítják a leprát. A leprát, amely évszázadok óta gyógyíthatatlannak ismert betegség, az utóbb esztendőkből sikerrel keze- lik az ugynevezett chaulmoogra olajjal, amelyet egy indiai fából nyernek. A gyógyeljárásnak két súlyos hátránya van; a kezelés hosszú hónapok- kig tart s az olaj olyan undorteltő, hogy csak egészen csekély adagokban lehet alkalmazni. Paldrok dr., a dorpati eszt egyetem professzora olyan eljárást talált, amellyel mellőzni lehet a chaulmoogra-olajos kezelést. Paldrok dr. száraz- jeget, azaz szilárd szénsavszázt alkalmaz. Fa- gyasztó hatása következtében minusz 80 fokon elhalnak a szövetek a beteg bőrretek alatt is. Ezzel kapcsolatban olyan anyagok választódnak el a paciens szervezetében, amelyek a betegség- okozó csirák ellen energikusabb védekezésre sar- kalják az organizmust. A fagyasztó eljárást aranyinktúra injekciózása után támogatják ha- tásában.

Kártyavesztéséget miatt öngyilkos lett egy aradi kereskedő. Sajat tud. Nagy feltűnést kel- tett a városban Mayrovits Valér kereskedő öngyilkossága, aki óriási kártyavesztéséget miatt szívenlőtte magát és meghalt. Több mint száz- ezer lejt vesztett és régebben hangoztatta már, hogy végezni fog magával. Az ügyészség megad- ta a temetési engedélyt, azonban szigoru vizsgá- latot indítottak a kártyaklubok ellen, ahol né- melykor ötven-hatvan ezer lejes tételekben is meg- a játéok.

Megtakarítja a tandiépénzt
ha az iskolaszazonra a
London kötődében
Strada Avram Iancu
vásárol, swettert, harisnyát, reformnadrágot
és zsebkendőt.
Notre Dame de Sion és más intézetek
által előírt sziterek eladási helye.
Mérték után és készen legolcsóbban.

Katolikus leányklubok közgyűlése. Timisoa- ra. Sajat tud. Október 19-én a katolikus leány- klubok vezetői és küldöttei gyűlnek egybe a bán- sági metropolleban. Október 27-éig maradnak együtt. Közben a leányklubok közgyűlését is megtartják. Mintegy százhusz vendégre számíta- nak Timisoarán.

Meghalt a híres delejes asszony. Budapestről jelentik: Wunderlich Péterné a sashalmi delejes asszony hétfőn tüdőgyulladásban meghalt.

Halálos vonatszerencsétlenségek Olaszországban és Törökországban. Pa- dovából jelentik: Noventa mellett két villamos vonat egymásnak szaladt. Öt utas meghalt, 44 megsebesült. Milánói értesítés szerint néhány óra múlva már 7 volt a halottak száma. — A törökországi Izmid mellett szintén összeütköz- zött két vonat. Az áldozatok száma 5 halott és sok sebesült.

Lelkipásztorokdás a müncheni pályaudvaron. Tíz esztendővel ezelőtt tartották a müncheni pá- lyaudvar egyik várótermében az első szentmisét utasok részére. Az 1925—26-ik esztendőben min- den vasárnap és ünnepnap két szentmisét mon- tak. 3800 volt a miséhallgatók és 800 az áldozók száma. Csakhamar szükségessé vált négy szent- misének az elmondása s így 1928—29-ben 261 szentmisének 46.100 hallgatója és 2500 áldozója volt. Később az ötödik és hatodik szentmisét is bevezették. 1933—34-ben 385 szentmisén összesen 71.562 hallgató vett részt és 4623-an megáldoztak. Minden szentmise alatt 5 perces szentbeszédet mondanak.

Pakocs Károly:

Édua áldozata
Regény

Ára füzve 105 lei és portó.

Kapható könyvosztiályunknál

Uj csokoládégyártási eljárás. Fallinból jelen- tik: Esztország egyik legnagyobb csokoládégyára hosszú évek óta kísérletezett a csokoládégyártás- ban egy újabb eljárás kidolgozására. Ezeket a kísérleteket most siker koronázta, amennyiben olyan eljárást találtak fel, amely a kakaovaj helyett közönséges tejszínből készült vaját hasz- nál fel a gyártáshoz anélkül, hogy ez az áru mi- nőségére vagy eltarthatóságára bármilyen káros befolyást is gyakorolna. A gyár már szabadal- maztatta is találmányát. Esztország ezideig éven- ként közel 200 ezer korona értékű kakaovaját importált.

A Hegedüs-tízlet betörője fosztotta ki a No- vomeszky-cukrászdát is. A Hegedüs oradeai cég udvarán elfogott betörővel Tudor Popescuval lejáratták a betörést és a rendőrök előt be- mutatva a végtelen hajlékony testű fiatalember, hogy az ablakrács kifeszítése nélkül tudott át- bujni a vasrudak között. Mintegy 30 ezer lei ér- tékű selymet szedett össze, amit kidugott az ab- lakrácsra, aztán egy koffert s ahogy bebujt, ugyanugy ki is bujt a rács között, a selymeket a kofferbe zárta s a pincében megbujva várta, hogy a házmester kinyissa az utcaajtót. Itt ta- lálta meg az ügyes házmester s rendőrt hívott. A házmestert a Hegedüs-cég nobilisan megjutal- mazta. A rendőrségen a vallatás során a betörő azt hangoztatta, hogy ez az első betörési kísér- lete volt. De a rácsra való ügyes átbujás miatt az a gyanu merült fel, hogy ugyanugy jutott be a Sas Passage kapurácsán s ő fosztotta ki Novo- meszky cukrász üzletét is. Az ujjlenyomatáról ezt meg is állapították, amire bevallotta. Orga- zdiáját azonban nem nevezte meg, hanem azt mondta, hogy a Novomeszky cukrászdából elvitt nagyon értékes ezüst evőeszköz felszerlést 5—10 lejevel ismeretlen embereknek adogatta el. Még bevallotta az ókirályságbeli Tulceára való betör- ő, hogy Ordesal községben és Alesdon is betört. A rendőrség Popescu elfogatásáról értesítette az ország összes rendőrségeit, hogy bűnlejástromát összeállítsák. A rendőrség tegnap éjjel még két betörőt fogott el a Tokaji-telepen: Sferle Zacha- riét és Matica Teodort. Sferle kést rántott a de- tektívekre, de gyorsan megbilincseltek. A szőlő- hegyen történt betöréseket Oláh Ferenc és Ros- tás György szőlőjében ők követték el, valamint a Pasteur-utca 11. számú házban történt betör- ést is.

Ujabb felülvizsgálat alapján állítják csak ki a rokkantak kedvezményes vasúti igazolványát. Mercurea-Ciuc. Saját tud. A vármegyei főorvosi hivatalhoz, amelynek hatáskörébe tartozik újabban a rokkantak, hadiözvegyek 75 százalékos kedvezményes vasúti arképes igazolványainak a kiállítása, rendelkezés érkezett a hadügyminiszterium nyugdíjosztályától, amely szerint új igazolványokat csak abban az esetben adhatnak ki a rokkantak részére, ha 1933. vagy 1934. évből igazolják, hogy újabb orvosi felülvizsgálatnak vetették alá magukat és rokkantságuk akkor is megállapított és ez az u. n. Bilet de reformă definitivă (rokkantsági igazolvány) fel van tüntetve. Miután pedig a székelyföldi rokkantak legutolsó felülvizsgálata 1929-ben eszközöltetett, azóta felülvizsgálat nem volt, új kedvezményes utazási igazolványt csak az ősz folyamán kiállításba helyezett felülvizsgálat után és annak eredményéhez képest kaphatnak. Ezt célozta az az intézkedés is, hogy a régi vasúti igazolványok érvényét jövő év január elsejéig meghosszabbították, hogy eközben legyen idő a felülvizsgálatok megkezdésére. A felülvizsgálatokra hivatalból fogják behívni a rokkantakat, egyéni kérelmezés tehát szükségtelen.

Halálozás. Székelyudvarhelyi és makfalvi Felméri Sándor nyug. gyakorló iskolai igazgató, egyházkerületi képviselő, 61 éves korában, augusztus 28-án Clujon meghalt. Rendkívül tevékeny, fáradhatatlan munkásságu ember volt, akinek rokonszenves egyénisége megveszerte köztisztelőit és örvendett. Gyászolják feleségén, Sandor, Magda és Ödön nevű gyermekein kívül unokái és kiterjedt rokonsága, a Felméri, Poch, Dózsa és Gyarmathy családok.

Bérmozgalmak Sätmaron. Saját tud. Az építőmunkások ebben az évben már harmadszor kezdenek bérmozgalmat s előreláthatólag harmadszor is sztrájkba fognak lépni, bár a munkaadók már kétszer emelték a munkabéretet s kollektív szerződést kötöttek. A munkások most újabb harminczszázalékos emelést követelnek. A tárgyalások egyelőre barátságos mederben folynak, de a munkaadók kijelentése szerint újabb béremelést már nem tudnak teljesíteni s így a sztrájkra van kilátás. A folytonos sztrájkok és béremelési igények bizonytalanná teszik a munkaadók, illetve a vállalkozók helyzetét. Az építőmunkások legújabb bérmozgalmukat a polgármester nyilatkozataira kezdték, mert kijelentette, hogy a folytonos bérmozgalmat és sztrájkot kezdő munkások nem részesülnek a télen munkanélküli segélyben, amire most a munkások kijelentették, hogy akkor több kell legyen a kereset, mert a télen is kell élni. — A cipész munkások szombaton letették a munkát és sztrájkba léptek. Nyolcvanszázalékos béremelést kérnek, amit a munkaadók nem hajlandók teljesíteni. 156 cipész munkás lépett sztrájkba.

Bármilyen könyvrendelést csak az összeg előzetes beküldése vagy annak utánvételése mellett teljesíthet könyvposztályunk.

Fegyelmít indítanak az érmelléki ref. esperes beiktatásán meg nem jelent lelkészek ellen. Săcueni Saját tud. A Sulyok István püspök és Thury Kálmán egyházkerületi főgondnok jelenlétében augusztus 27-én megtartott esperesi beiktató gyűlésen az egyházmegye 34 lelkésze közül 11 tüntetőleg nem jelent meg. Ez a szokatlan eset megdöbbenést keltett, mert tiltakozásnak látszott az egyházkerület döntése ellen, amely Szabó Zoltánnak juttatta az esperesi tisztséget. Papp-Szász Lajos egyházmegyei gondnok fegyelmi eljárást indít minden lelkész ellen, aki a beiktató gyűlésen nem jelent meg.

Új halálsugárt talált fel egy angol tudós. A „Z-sugár” nevű új halálos sugarat a feltaláló angol állampolgár a kormány elé terjesztette. A People című lap ezzel a jelentéssel kapcsolatban megállapítja, hogy a feltaláló valószínűleg ugyanazoknak az adatoknak alapján dolgozott, mint az a másik tudós, akinek találmányát mostanában próbálták ki titokban Olaszországban. A „Z-sugár” az ellenséges városok felett olyan légköri viszonyokat teremthet, amelyek a lakosság pusztulását idézik elő.

A fegyintézet szeme. A legmodernebb amerikai fegyintézetben, amely Alcatraz szigetén fekszik, nemrégiben lázadást kíséreltek meg a fegyencek. Ide azok a bűnözők kerülnek, akiknek javulására már nem lehet számítani. A lázadást — mint emlékeztet — csirájában elfojtották, de ugyanakkor gondoskodás történt arról is, hogy a jövőben ne is kerülhessen sor hasonló eseményre. A fegyencek ellenőrzésére most bevezették a fegyintézetbe az úgynevezett elektromos szemet. A foglyok, amikor munkahelyükre mennek, vagy pedig az étteremből visszatérnek cellájukba, egy széles ajtón haladnak át, amelynek félfáján kis villanylámpa ég. Így tehát keresztülhaladnak egy sugárkővén, amely összefüggésben van a jelzőlámpával. Ha a fegyencek fegyvert, vagy más fémtárgyat rejtettek ruhájukba, a villanylámpa fény erősségében azonnal zavar áll be. Ez az elektromos szem gondoskodik most arról, hogy örökre elejét vegye a lázadási kísérletnek.

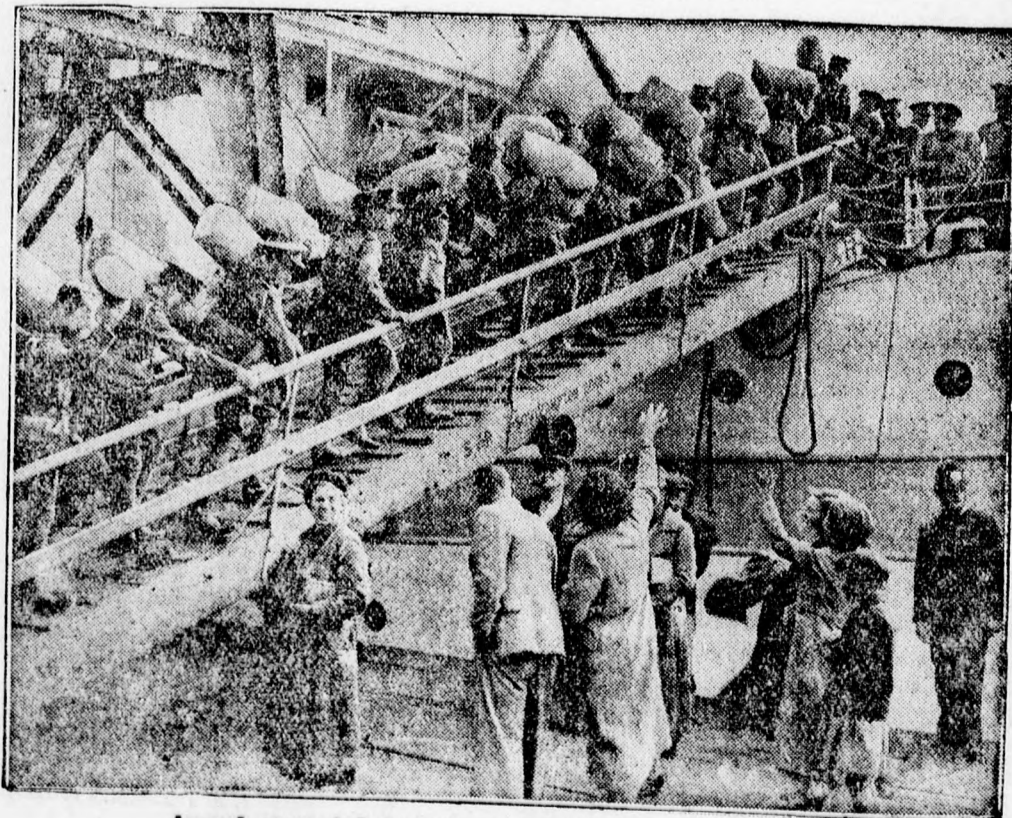
Nem szabad gyufadobozokat gyűjteni. A gyufagyár bizonyos számú üres gyufadoboz fedél után ajándékokat osztogatott, így futball labdát s hasonló tárgyakat. A miniszter most megtiltotta a gyufadoboz gyűjtést, mert az iskolás gyerekek személtárákban kutattak a dobozok után s megfertőzték magukat. De a miniszter megtiltotta a gyufatársaságnak is, hogy ajándékokat adjon az üres gyufadobozokért.

Embererővel hajított aratógép? Erdekes találmányt jegyeztek be néhány hetekkel ezelőtt az angol szabadalmi hivatalban. Egy fiatal angol földműves feltalálta az emberi izomerővel hajított aratógépet. A gép nem más, mint két könnyű kerékre szerelt kasza, amely körben forog s mindent lekaszál, ami útjába kerül. A kaszálógépet két lábpedál hajítja s egy ember az eddigi munkának körülbelül négyszeresét tudja végezni ugyanannyi idő alatt, sokkal kevesebb fáradsággal. A gép előállítására igen olcsó s az egyik mezőgazdasági gépgyár már meg is kezdte a gyártását. Egyetlen hátránya, hogy csak sík területen vagy lejtőn használható, parton felfelé nem. Ilven terepen előzőleg fel kell vinni a dombtetőre.

Lindbergh-baby?...

A Lindbergh-baby elrablásával vádolt és halálraítélt Hauptmann védője azt állítja, hogy a kisfiút nem gyilkolták meg, hanem most is él. Egy longislandi házaspár vette magához és „Bruder” néven szerepel, mint örökbe fogadott gyermekük. A bizonyítások még nem kezdődtek meg, mert a bíróság még nem foglalt állást abban a kérdésben, hogy elfogadja-e a védőnek ezt a kijelentését, vagy figyelmen kívül hagyja. Képünk a Lindbergh-babynek minősített Bruder fiucsokról készült.

Angol csapatok indulnak Maltába és Adenbe.

A „Neuralia” csapatszallító gőzös 1500 katonával Southampton kikötőjéből Malta és Aden felé indult, hogy az ottani angol helyőrségeket megerősítsék. Korábbi híresztelésekkel ellentétben, — a katonák nem vihették magukkal hozzátartozóikat.

* Dugulás és aranyeres bántalmak, gyomor- és bélzavarok, máj- és lépduzzadás, a has állandó puffadtsága és a rekeszizom gyakori feltöltődése, hát- és derékfájás ellen a természetadta „Ferenc József” keserűvíz, kisebb adagokban elosztva, naponta többször bevéve, hathatós segítséget nyújt.

A Turda-Hasadék turista-ünnepé. Turda. Saját tud. Közel ötezer ember jelenlétében, impozáns keretek közt folyt le az Erdélyi Kárpát Egyesület új, 16 szobás turista menházának és ezzel kapcsolatos turista-alkotásainak felavatás-ünnepsége a világhíres Turda-Hasadékban. A nagyszámú ünnepre 17 turista és sport-egylet képviselői, Turda és Cluj megye lelkes turistái, közeli és távoli vidékek érdeklődői, román, magyar, német természet-barátok hatalmas tömegben sereglettek össze. A felavatás ünnepség szabadtéri istentisztelettel kezdődött. A gyönyörű új turista-menházát — amely Bors Mihály sandulesti földbirtokos kegyes áldozatkészségével épült fel, előbb I. Bazil sandulesti görög katolikus lelkész szentelte és áldotta meg, majd Szent-Iványi József unitárius teológiai tanár tartott nagyhatalmú avató beszédet és imájában az Ur áldását kérte a legfenségebb templomra s a természet ezen új alkotására. Ezután a dalkörök fohász-éneke, majd az E. K. E. diszközgyűlése következett. A közgyűlést Bors Mihály nyitotta meg. Hatalmas ováció kísérte az áldozatkész mecénás szavait. Ötöz megatódott lélek ünnepelte a nemes adományozót, akit hálából a közgyűlés az E. K. E. elnökének választott. Dr. Balogh Ernő főtitkár felavatás beszéde, a turista klubok küldötteinek meleg üdvözlése után dr. Tulogdy János alelnök záróbeszédével ért véget az ünnepség, amely után turista lakoma volt kifünő hangulatban az esti órákig.

Új igazgató a bucurești Opera ótén. Saját tud. A bucurești román opera új igazgatója Mihai Nasta lett. Az ő kinevezésével megszűnik Mihai Sadoveanu delegációja.

Pusztul a nemes brit faj. Londonból jelentik: Az angol kormány nemrég hivatalos kimutatást tett közzé, amelyben a születések ijesztő csökkenése miatt panaszok. Anglia ugyanis nemcsak a malthusi tanok dédelgetésével, hanem az úgynevezett „scientific birth control” a születések tudományos korlátozására szánt intézkedések egyre-másra való létesítésével is odajutott, hogy bár Európa leggazdagabb országa, a születések statisztikájában az utolsóelőtti helyen áll. A hivatalos kimutatás szerint Angliába 1,600,000-re nőtt a gyermektelen házasságok száma. 3,000,000 házasságból egy-egy, 1,650,000 házasságból pedig csak mindössze két-két gyermek született. Ezt a siralmas állapotot a „scientific birth control”-ok szaporodásának tulajdonítják, melyek száma 1921-től egyről ötvenre szaporodott. Természetesen az angol kormány most már fűhöz-fához kapkod, hogy ezt a szomorú statisztikát megjavítsa. Így a többgyermekes családoknak teljes jövedelmi adómentességet akar biztosítani, ha évi jövedelmük 400 fontnál kisebb. Ez a gyakorlatban majdnem teljes adómentességet jelent. A kimutatás még kiemeli, hogy ez esetben nem annyira pénzügyi, mint inkább erkölcsi problémáról van szó.

Rendelés az állatklinikán

Veszett kutya által megmart emberek. — Ölben szállított beteg háziállatok

București. Saját tud. Nagy forgalom van délelőttönként a Dâmbovița jobb partján, a zavaros vizű folyócska felső bucurești szakaszán, ahol a nagy egészségügyi intézmények csatlakoznak egymáshoz, kis megszakítással egészen az orvosi fakultás cörcoceni palotájáig.

Részint a Pasteur-intézet okozza itt ezt az eleveneséget, ahová messzi vidékről sereglenek minden nap a kutyaharapta emberek, de sokkal szembeállóbb az a forgalom, amit az ország egyetlen állatorvosi intézetének a délelőtti rendelőkori ideznek fel ezen az útvonalon.

Lesántul lovak, elkehesedett tehének, nyöszörgő kutyusok, bágyadt cicák és kókkadt fejű háziállatok vonulnak fel délelőttönként a Dâmbovița-parton gazdáikkal, gondozóikkal, akiknek arcát az aggodalomnak a felhője borítja betegek miatt, mint amilyeneket gyermekek életéért aggódó szülők homlokán lát az ember.

A rendelőtér azonban valamelyest különbözik a gyermekkorházak berendezésétől. Nagy, majdnem egészen üres különálló épület ez; huzárkaszárnnyak fedett lovaglóiskoláját juttatja eszünkbe. De a padlója ki van aszfaltozva, a falak hófehérre meszelve és az egyik oldalfal tövében pléhvel bevont hosszú kezelő- és műtőasztalok orvosi szerszámokkal, gyógyszerekkel.

A betegek rendszerint nem érkeznek gyalog. Szatyrokban, kosarakban ülnek a kis ölbek s búsan nézdegélnék ki onnan; a macskákat batyuba fogott törülközőkbe kötve, ölben hordozzák végtelen gyöngédséggel; a nagy dán doggok, agarak, farkasfajták és más előkelőbb nagy kutyák nem egyszer gépkocsin, hintón robnak be az állatorvosi intézet udvarára és szolgálak, cselédek segítik le őket.

Egy szépen fésült bundájú orosz spicc megvizsgálásával kezdődik a rendelés, akinek gipszben van az egyik mellő lába. Az orvos-tanár mézegeti s aztán derűsen jelenti ki:

— Még öt napig hagyjuk gipszben s aztán mind a négy lábán szaladhat... Ebsont gyorsan beforr.

A kutya tulajdonosa, egy jólöltözött hölgy, szemrehányó pillantást vet az orvosra, amiért az ő kedvenc állatára ugyanazt a dúrva szólást alkalmazza, melyet rendes körülmények között csak emberekkel szemben szoktak használni... De aztán párnával kibélelt szatyorba helyezi a kutyust és fehér kötényt cselédnek adja át.

— Hála Istennek, — sóhajtja. — Csakhogy ismét egészséges lesz a drága.

A következő beteg a drótszörű. Végigfeketék a bádoggal bevont asztalon és gumikalapáccsal keményen megkopogtatják a mellét.

— Nincs semmi komolyabb baja.

Mire a kutya gazdája, egy fiatal sportleány, a kezét szívére szorítva ujjongón felkiált:

— Akkor gyere Pubi s ma olyat ebédelünk!

Nyúlánk, jóarcú úrinő siet be most.

— Doktor úr, megharapott egy kutya... Mondja kérem, mi a véleménye? Menjek veszettség ellen oltatni magam?

— Okvetlenül.

— De, — ellenkezik a fiatal hölgy, — én megvizsgáltattam a kutyát és egészségesnek találták.

A tanár azonban szigorú leckében részesíti. — Nézze asszonyom. Senki se meri felelősséggel kijelenteni, hogy önnek nincs szüksége oltásra. Legfeljebb annyit adhatnak önnek írásba, hogy az állatban nem találtak kórokozót. De ez még semmit sem jelent. S különben is mit ér ön akármilyen bizonyítvánnyal, ha a végén mégis csak megvész.

De a hölgy még mindig nincs meggyőződve.

— Most én összeszúrkaláltam magam, mikor kilencvenkilenc százalékban biztos, hogy semmi bajom sincsen?

— Asszonyom, — hangzik a válasz, — inkább kilencvenkilenc esetben hiába járni ol-

tasra Paster-intézetbe, mint egy esetben — megveszni.

A hölgy arcát kezébe rejtve, irtózáttal siet el:

— Istenem, Istenem...

De az orvostanárnak nincs sok ideje egy jelentkezéssel hosszasan foglalkozni. Egy kövér, idős hölgyhöz fordul, aki egy viszonylag vele egykorú és szintén jól táplált, közönséges fajtájú, csúf kutyát vezet pórázon X az orvos asztala elé. Az asszony részletesen magyarázza, hogy kutyájának az oldalán ökölnyi vadlúsdaganat nőtt, ami úgy csüng le róla, mint valami zacskó.

— Nagy szépséghiba ez szegénykén, — sópánkodik. — Mondja kérem, doktor úr, lehet rajta segíteni?

— Hogyne, — jelenti ki kurtán az orvos. Le kell vágni.

— Vagyis, — tántorodott meg a hölgy, — vagyis meg kell operálni.

— Igen.

Az öregasszony belesápad és pillanatokig nem tud szóhoz jutni az izgalomtól.

— És hogy fog ez megtörténni? — kérdezi aztán remegve.

— Bizony be kell adni a kutyát a kórházba. Napi ellátás 25 lei.

Az asszony most már egészen magánkívül van.

— S lehet külön ketrecet kapni szegénykének?

Iskolai nyomtatványok.

Iskolaigazgatók szíves figyelmébe!

1. Protocolul de înscriere . . . egy drb lei 3.—
2. a) Dovadă . . . . . " " 0.50
2. b) Declarație . . . . . " " 0.20
2. c) Adeverință . . . . . " " 0.20
3. Reg. de prezentă román és román-magyar szöveggel, elemi iskola részére . . . . . " " 1.50
4. Reg. de prezentă román szöveggel elemi iskola részére . . . . . " " 2.50
5. Reg. de prezentă óvoda részére román szöveggel . . . . . " " 3.—
6. Reg. de absențe și clasificare, óvoda részére . . . . . " " 3.—
7. Reg. de absențe și clasificare elemi iskola részére, román-magyar szöveggel . . . . . " " 4.—
8. Reg. de absențe și clasificare elemi iskola részére, román szöveggel . . . . . " " 2.50
9. Reg. de prezentă középiskola részére, román szöveggel . . . . . " " 2.50
10. Materia lecției, középiskola részére . . . . . " " 2.50
11. Catalogul clasei, középiskola részére . . . . . " " 2.50
12. Matricula román-magyar szöveggel, elemi iskola részére . . . . . " " 2.50
13. Matricula, román szöveggel . . . . . " " 2.—
14. Bugetul școlar elemi iskola részére . . . . . " " 3.—
15. a) Matricula școlară középiskola részére (Ministerul instr. felirással) . . . . . " " 1.25
15. b) Matricula școlară középiskola részére . . . . . " " 1.25
16. a) Testimoniu școlar elemi iskola részére . . . . . " " 1.25
16. b) Certificat școlar román szöveggel elemi iskola részére . . . . . " " 1.25
17. Stat personal . . . . . " " 6.—
18. Stat personal . . . . . " " 4.—
19. a) Adeverința . . . . . " " 1.—
19. b) Act de angajament . . . . . " " 3.—
20. Iskolai évszám jelentés (újabb összeállítás) elemi isk. részére . . . . . " " 3.—

Erdélyi Lapok Nyomtatványosztálya

A tanár így nyugtatja meg: — Csak nem gondolja ön, hogy veszett kutyákkal fogom összezární?... Igen, külön ketrece lesz.

Az asszony sírása! küzd:

— Akkor majd, valamelyik nap, elhozom... hogy műtétnek vessék alá... Ah szegénykém, szegénykém... Mennyi szomorúságot okoz egy ilyen állat az embernek. Hát én elhatároztam, hogyha ez, — Isten őrizz — megtalálna halmi, nem tartok többé kutyát.

— Oh asszonyom, — hitetlenkedik a tanár, — ez olyan mint a szerelem. Aki csalódott vagy másként nagy fájdalmi voltak gyöngéd érzelmei miatt, gyakran megfogadja, hogy soha többé...

Az idős hölgy két lépést hátrál s aztán megütközéssel vágja közbe:

— Uram, a szerelmen én már régen túl vagyok.

— Hát ez csak hasonlat, asszonyom, — mentegetőzik a tanár. — Azt akarom mondani, hogy aki egyszer szereti az állatot, az minden bosszúság ellenére is mindig tartani fog.

Az asszony indul, de a bejáratnál ismét visszatér.

— Azt mégse lehet megcsinálni, doktor úr. Mert az én kutyám nem eszik nélkülem. Egyszer egy hétig oda voltam... Hát egy falatot se vett magához. Ott feküdt, reszkette az ajtóm előtt, amíg haza nem tértem.

Az orvostanár megvizsgálja, hogy eljöhét etetni kutyáját, sőt szükség esetén a műtét után két-három nappal már ki is viheti a kórházból s csak a kötözés újítására kell majd behoznia...

Nyűtt, öreg fuvaros hoz be egy kehes, roskadozó gebét. Az orvos megjártatja, megkopogtatja az állatot s bizony nem biztatja a szegény embert.

— Elég baj az, — mormog az komoran s kivezeti a nagy teremből a maga-magát is alig vonzólovat. — Miből veszek másikat. Miből veszek másikat.

Most egy csitri zebkendőbe fogott tarka kis cicát hoz be nagy sebbel-lobbal a rendelőbe.

— Elrontotta a gyomrát, — panaszolja s odateszi a nagy szemet meresztő cicát a komoly orvosprofesszor elé.

— Hashajtót neki, — rendeli a tanár.

Aztán egy öreg úr jól felöltözött, reszkető lábú, végelgyengülésben levő kutyust helyez az asztalra. Hosszan meséli, hogy mennyit szenved a szegény állat. Fulladásai vannak. Reuma kínozza. Elvágja sincs. Általános, alapos gyógykezelésre volna szüksége.

A tanár megvizsgálja a végét járó kis állatot.

— Ezt bizony legjobb volna megváltani a szenvedésétől. Mert ezt már meggyógyítani nem lehet.

Az öregúr mélységes megbotránkozással néz az orvosra.

— Azt akarja ön ezzel mondani, hogy adjam oda a sintérnek? Hogy üssem agyon? Hogy mérgezzen meg?

Az orvos hallgatással adja meg az igenlő választ. Mire az öregúr mérgesen felkapja a kutyát, végigméri az orvost, aztán sarkonfordul és szó nélkül elrohan.

Hasonló az orvosi szakvéleménye egy fiatal kakasnál, melynek a szárnyát törte le kődobással egy külvárosi uccagyerek.

— Nem lehetne gipszbe tenni? — kérdezi a polgárisan öltözött menyecske, aki kebléhez szorítva tartja a kis sebesületet s közben állandóan nagy szeretettel csókolgatja fejlődő tarját.

A tanár megtapogatja a fiatal szárnyast úgy, ahogy ez piacon, csirkevásárlásnál szokás s aztán kegyetlenül, kurtán kijelenti:

— Ezt meg kell enni. Hiszen elég jó húsban van.

A nő rémülten mered az orvosra:

— Soha! — kiáltja.

És még jobban magához szorítva a drága aprójóságot, sietve távozik, nehogy a fehér kabátos, gumikeztyűs állategészségügyi férfiú gyilkos tervekkel valósíthasson meg rajta.

Az orvostanár pedig mosolyogva mondja:

— Sokkal több türelem kell ide, mintha emberbetegekkel lenne itt dolgunk. Vannak, akik azt szeretnék, hogy órákat eltöltsön az ember egy kanári madárnál.

SPORT

Sportesemények keresztmetszetben

Létrejött elvben a sportbéke Románia és Magyarország között. Közvetlen tárgyalásra ül össze a két ország kiküldöttje. — Magyarország nem ellenzi Románia és Jugoszlávia felvételét a Középeurópai Kupába. — Mi a helyzet a román és magyar Nemzeti Bajnokságban

A román, magyar és jugoszláv labdarúgó szövetségek kiküldötteinek tanácskozása — mint azt már szombati számunkban megírtuk — eredménnyel zárult. A tárgyalások Lazar Cornel dr kezdeményezésére jöttek létre és kivüle Luchide Octav, dr Fodor Henrik és dr Andrejevics vettek részt. Hivatalos közleményt is adtak ki, amely szerint elvben az összes nézeteltéréseket tisztázták és formális békét kötöttek.

1. Elsimultak a román—jugoszláv sportháborúságot. Jugoszlávia visszatér a Balkán-kupába, de Románia lemond az 1936-os rendezés jogáról Belgrad részére, kárpótlásul viszont Jugoszlávia részt vesz a bucaresti Carol Kupa mérkőzéseken. A jugoszláv bírók bojkottját is visszavonják és ennek zálogául Románia meghívja Ruzics jugoszláv bíróját a lengyel—román mérkőzés vezetésére.

2. Fodor Henrik dr megígérte, hogy Magyarország megadja a régóta esedékes revánsot a jugoszláv válogatottnak Budapesten. Ezzel szemben a magyar csapatok akadálytalanul bemehetnek Jugoszláviába.

3. Létrejött a megállapodás a román—magyar sportháboru ügyében is. A belgrádi határozatokat azonban a két ország kiküldötteinek tárgyalása fogja követni.

4. Fodor Henrik dr biztosította a román és a jugoszláv kiküldötteket, hogy Magyarország a szeptemberi Középeurópai Kupa közgyűlésen nem ellenzi Románia és Jugoszlávia egy-egy csapatának a felvételét a kupaküzdelmekbe.

A belgrádi tárgyalások során tehát megtörtént az első lépés a Főiskolai Világbajnokságok után annyira elmérgesedett helyzet tisztázására, még pedig olyan rövid időn belül, amire számítani sem mertünk. Az elvi megállapodás után rövidesen közvetlen tárgyalásra ül össze az OTT és az FSSR kiküldöttje és minden reményünk meg lehet, hogy a legrövidebb időn belül helyreáll a sportfejlesztés szempontjából oly fontos érintkezés a két ország sportolói között.

A román Nemzeti Bajnokság vasárnapi második fordulójára meglepetésekben ugyan csak bővelkedett. A favoritok még nem játszottak ki azt a formát, amit elvárnak tőlük, míg a középcapatok erős javulásról tettek tanubizonyosságot. A bajnokságban jelenleg a fővárosi Juventus vezet, két mérkőzésen szerzett 3 pontjával, míg az utolsó helyen a keménykötésű futballistákból álló, de szerencsétlen Gloria fekszik. A helyzet a következő:

1. Juventus	2	1	1	—	3:1	3	(1)
2. U. Tricolor	1	1	—	—	6:0	2	(—)
3. Venus	1	1	—	—	6:1	2	(—)
4. Ripensia	1	1	—	—	1:0	2	(—)
5. Romania	2	1	—	—	4:4	2	(2)
6. Universitatea	2	1	—	—	6:8	2	(2)
7. Crisana	1	—	—	—	1:1	1	(1)
8. CAO (NAC)	1	—	—	—	2:2	1	(1)
9. AMEFA	1	—	—	—	2:2	1	(1)
10. CFR	1	—	—	—	0:1	—	(2)
11. Chinezul	1	—	—	—	2:4	—	(2)
12. Gloria	2	—	—	—	3:12	—	(4)

Egész Európa sportköreit a Ferenováros—Sparta Középeurópai Kupa döntői foglalkoztatják. Általános az a vélemény, hogy a Fradi egygólos előnye nem lesz elég Prágában. A Sparta vasárnap nem mutatta be azt a futballt, amit tőle vártak, de otthonában nagyon veszélyes ellenfél és nem kell elfelejteni, hogy Európa legjobb formában levő csapatának tartják.

A vasárnapi mérkőzésen egyébként a Ferenováros tartalékos fedezetsorral állt ki. Lyka és Lázár nem játszottak. S hogy teljes legyen az aggodalom, Sárosi és Kemény is lesérült. Mindkettőjüket bevitték a Glück szanatórium-

ba. A vizsgálat eredménye: Sárosi orrsővényzuzódást és kisebbfajta agyrázkódást szenvedett, míg Keményt súlyosabb természetű agyrázkódás érte. A sérülések szerencsére könnyű lefolyásnak bizonyulnak és reméljük, hogy a K. K. döntőmérkőzések második felvonásán, szeptember 15-én Prágában mindkettő játszhat.

Magyarországon a Nemzeti Bajnokság rendszere bevált. Az „ujonc” amatőr csapatok szépen szerepelnek. Az első fordulóban sorra vereséget szenvedtek, de azóta állandóan győznek, vagy legalább is döntetlent érnek el. A Törekvés például az ötödik helyen áll. Jelenleg a tavalyi bajnok Ujpest vezet a Hungária előtt, akinek a Nemzeti ellen megnyert 3:0-as mérkőzését megsemmisítették, mivel a Nemzeti helyett az Attila került be. A bajnokság állása:

1. Ujpest	3	3	—	—	14:3	6	(—)
2. Hungária	2	2	—	—	6:0	4	(—)
3. Szeged FC	2	2	—	—	4:1	4	(—)
4. Soroksár	3	2	—	—	9:8	4	(2)
5. Törekvés	3	2	—	—	8:8	4	(2)
6. Képest	2	1	—	—	8:5	3	(1)
7. III. ker. FC	3	1	—	—	5:12	3	(3)
8. Ferencváros	2	1	—	—	12:6	2	(2)
9. SBTC	3	1	—	—	5:10	2	(4)
10. Budafok	3	—	—	—	4:11	2	(5)
11. Phöbus	3	—	—	—	7:10	1	(5)
12. Boeskaí	3	—	—	—	4:6	1	(5)
13. Attila	1	—	—	—	1:3	—	(2)
14. Budai „11”	3	—	—	—	0:4	—	(6)

Jól szerepeltek Bécsben a magyar atléták

Bécsből jelentik: A WAC nemzetközi atlétikai versenyén 1500 néző előtt 4 osztrák rekord dőlt meg. A magyar versenyzők szépen szerepeltek. Eredmények:

400 méter:	1. Rinner 48.5, osztrák rekord.
800 méter:	1. Eichberger (Tölgyes) 1:54.2, osztrák rekord. 2. Rosicky 1:54.6, csehszlovák rekord.
1500 méter:	1. Gömöri, UTE 4:01.4. 2. Hosek, Slavia 4:01.8.
3000 méter:	1. Csaplár MAC 8:58.2. 2. Kohn Hakoah 9:33.9.
5000 méter:	1. Fischer WAF 15:21.8, osztrák rekord.
100 méter:	1. Minai BBTE, 22:2. 2. Wehrmann 22.8.
Rudugrás:	1. Proksch 360. 2. Csányi MAC 360. 3. Király MAC 360.
Magasugrás:	1. Grafmaier 1.80. 2. Kratky Slavia 1.80. 3. Flachberger 1.80.
Súlydobás:	1. Coufal 14.83. 2. Csányi MAC 14.50.
4x100 m staféta:	1. WAC 43, osztrák rekord.

Francia dragonosok átkelnek az Aisne-csatornán.

A katonák szalmával töltött sátorlap szakokon uszlatnak át a vizen, amelyek több katoné súlya alatt sem merülnek el.

Sporthírek

Balatonalmádi. A balatoni sporthét keretében megtartott kardvívóversenyt Kabos Endre nyerte meg, Dunay és Erdélyi előtt.

Braşov férfiúgyes tenniszbajnokságát Schmidt nyerte meg, aki a döntőben 6:3, 6:3, 6:3-ra verte Pusztayt, aki viszont az elődöntőben Poulieffet győzte le 6:0, 6:1-re. A vegyespáros bajnoka a Schmidt—Pusztay pár lett, amely a döntőben 6:1, 6:4, 6:3-ra győzött a Poulieff—San Galli kettős ellen.

Uj női uszovilágrecord. Koppenhágából jelentik: Willy Ouden holland uszóbajnoknő a 200 m-es világrekordját 2 p. 25.3 mp.-re javította.

Észak-Németország atlétacsapata Hamburgban 76:47 pontaránytal győzte le Dánia atlétagárdáját.

Aptéki hirdetések

Alkalmazás

Házvezetőnőnek menne megbízható, intelligens fiatal nő. Háztartásban perfekt, izleltesen főz. Leveleket „Munkaszerető” jellegre a kiadóba kérek.

Ertesítés a Tichindeal-utcai Lázár-féle cukrászat, a nyári szünet után ma újból megnyitott és m. t. közönség rendelkezésére áll. Ugyanott egy szolid, feltétlenül tiszta bejáró mindenféle lány felvétetik. Oradea, Tichindeal-u. 18.

Egy ügyes, jó házból való fiút tanulónak felvezet a Molnár cukrászda. Regele Ferdinand No. 26.

Adás-vétel

Eladó egy háló berendezés azonnalra. Oradea, Str. Praporgescu 6.

Eladó kisebb szőlő házzal, gyümölcsösrel, villamos megállóhoz közel. Cim. Str. Bratianu 27.

Egy fehér leány szobabutor, ebédlő, divány, íróasztal eladó. Cim: Strada Pasteur No. 13.

Eladó 2 ágy, 3 láda, 1 sodrony betét. Strada No. gáll No. 1.

Lakás

Kiadó november 1-re modern 2 szobás lakás, új háztartásban perfekt, izleltesen főz. Leveleket Papp, Oradea, Reg. Carol 19. szám.

Bérbeadó nov. 1-től a Poincaré-u. 19. sz. a. 3 szobás új, modern magánvilla (a Muzeumkerttel szemben). Értekezhetni a püspöki rezidenciában, a gazdasági hivatalnál.

Kiadó október 1-ere egyszerű lakás mellékhelyiséggel, Str. Take Joneşcu 41. szám alatt.

Utcai szoba, kis szobával és hozzá tartozó mellékhelyiségekkel azonnalra is kiadó. Str. Wilson 25. Ugyanott egy íróasztal eladó.

Utcai butorozott szoba uralmber részére azonnalra kiadó. Str. Pasteur No. 7.

2 szobás, konyhás, előszobás lakás azonnalra kiadó. Értekezni: Str. Take Joneşcu No. 25.

Hűlőnfele

LEGTÖBBET fizet aranyért, ezüstért, briliánsért **HERBST** ékszeráruház, Regele Ferdinand No. 3.

Mindenes szobalányt azonnalra felveszek. Str. Ciorogariu 15., földszint 1., balra.